

คำยืมภาษาจีนแต่จิวในภาษาไทย:

ปรากฏการณ์ที่วงศ์ศัพท์อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงความหมาย¹

泰语中的潮州话借词:

针对语义范畴内的语义演变现象为中心考察

Chaozhou Loanwords in Thai:

A Phenomenon of Semantic Changes in Semantic Domains

พิชญ์ โสทธิโยธิน²

摘要: 本研究探讨的是泰语中潮州借词的词汇演变及其对词汇的影响，以词汇演变及定义分类为方向，从皇家院士版泰语词典（1999年修订本）中筛选出潮州词汇，进行与潮州话词汇语音相似查收而选出及访问潮州人、翻译人员等词汇的意思，分析词汇演变过程，选择意义变动的词汇进行定义分析，发现泰语中的潮州借词的词汇演变及其影响如下：一）语义变动到其他词汇组织及同类的词汇组织形式来看，在进行访问当中，此种词汇大部分是属于动词之类；二）语义缩小形式于同类的词汇组织，在进行访问当中及皇家院士版泰语词典中收出大量日常用品词汇之类；三）语义扩大展涉到别的词汇组织和与其他同组词的词义互相联系，互相制约，这种变化在进行访问和从皇家院士版泰语词典考察得出同样的结果是大都属于动词之类。所以从此可看出潮州话被泰国人借来应用于日常生活当中的借词，由动词、介词、名词类别先后次序地使用。

关键词: 词汇演变；定义分析；借词；潮州话；泰语

¹ งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ประจำปี พ.ศ. 2554

² พิชญ์ โสทธิโยธิน อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Pitchanee Sotthiyothin 泰国玛希隆大学泰语专业教师

Pitchanee Sotthiyothin, Thai Division, Faculty of Liberal Arts, Mahidol University, Thailand

บทคัดย่อ: งานวิจัยนี้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงความหมายคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วในภาษาไทย และผลที่เกิดกับวงศัพท์ ใช้แนวคิดเรื่องการเปลี่ยนแปลงความหมายและการจัดกลุ่มความหมาย โดยคัดเลือกคำภาษาจีนแต้จิ๋วจากพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ด้วยการตรวจทานเสียงและถามความหมายจากชาวจีนแต้จิ๋ว และถาม วิเคราะห์ การเปลี่ยนแปลงความหมาย เลือกคำที่ความหมายเปลี่ยนมาวิเคราะห์จัดกลุ่มความหมาย พบการเปลี่ยนแปลงความหมายคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วในภาษาไทยและผลที่เกิดกับวงศัพท์ดังนี้ 1.) ความหมายย้ายที่พบแบบย้ายที่ความหมายไปยังวงศัพท์อื่น แบบย้ายที่ความหมายในวง ศัพท์เดียวกัน แบบย้ายที่ความหมายไปยังวงศัพท์อื่นและวงศัพท์เดียวกัน ส่วนใหญ่ ความหมายของคำจากผู้บอกภาษาอยู่วงศัพท์กิริยาอาการ จากพจนานุกรมฯ อยู่วงศัพท์ บุคคล 2.) ความหมายแคบเข้าพบแบบความหมายลดลงในวงศัพท์เดียวกัน ส่วนใหญ่ ความหมายของคำจากผู้บอกภาษาอยู่วงศัพท์บุคคลและวงศัพท์สิ่งของ จากพจนานุกรมฯ อยู่วงศัพท์เครื่องบริโภค 3.) ความหมายกว้างออกพบแบบขยายความหมายไปยังวงศัพท์อื่น แบบขยายความหมายในวงศัพท์เดียวกัน แบบขยายความหมายไปยังวงศัพท์อื่นและวงศัพท์ เดียวกัน ส่วนใหญ่ความหมายของคำจากผู้บอกภาษาอยู่วงศัพท์กิริยาอาการเช่นเดียวกับ พจนานุกรมฯ คำภาษาจีนแต้จิ๋วถูกยืมมาใช้โดยปรับให้เข้ากับวิถีไทยโดยเฉพาะคำวงศัพท์ กิริยาอาการ บุคคล สิ่งของ และเครื่องบริโภค

คำสำคัญ การเปลี่ยนแปลงความหมาย; การจัดกลุ่มความหมาย; คำยืม; ภาษาจีนแต้จิ๋ว; ภาษาไทย

ABSTRACT: The objective of this investigation was to examine the process of semantic change of Chaozhou loanwords in Thai and the effects of the change on lexical domains. The concept of semantic change and semantic field were used as the theoretical framework. The data were collected from Chaozhou loanwords in the Royal Institute Dictionary B.E. 2542. The words were then verified by the native speakers and an interpreter for their pronunciations and meanings. The data were analyzed for their semantic change process and their changed semantic domains were classified. It is

found that there are three types of semantic change about the loanwords: semantic shift, semantic narrowing and semantic widening. For shifting, the meanings have been shifted to other domains, to the same domains and to other and the same domains. Regarding narrowing, the meanings have been narrowed within the same domains. From the informants, the domains include those about individuals and things, but about consumer goods in the dictionary. As for widening, the meanings have been widened to other domains, to the same domains, and to other and the same domains. The lexical items with semantic widening are mostly action verbs. The findings indicate that Chaozhou loanwords were adapted to the Thai lifestyles, particularly lexical items about actions, individuals, things and consumer entities.

Keywords Semantic change; Semantic field; Loan word; Chaozhou Chinese language; Thai language

บทนำ

ภาษาไทยยืมภาษาจีนมาใช้เป็นระยะเวลานานแล้วโดยเฉพาะการยืมระดับคำซึ่งยืมมาจากภาษาจีนหลายถิ่นตั้งแต่จิ๋ว ฮกเกี้ยน ไหหลำ กวางตุ้ง และฮากกา เป็นต้น ดังปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2498) พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2552 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2539) และพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546) เนื่องจากประเทศไทยมีชาวจีนหลายกลุ่มภาษาอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐาน ในบรรดากลุ่มชาวจีนที่อพยพมายังประเทศไทยพบว่าชาวจีนกลุ่มที่พูดภาษาจีนแต้จิ๋วมีจำนวนมากที่สุด ดังหลักฐานยอดสำมะโนครัวมณฑลกรุงเทพฯ ศก 128 ซึ่งตรงกับปี พ.ศ. 2452 ที่ได้จากหอจดหมายเหตุ ร.58 30/9 นำเสนอข้อมูลจำนวนชาวจีนถิ่นต่างๆ ในกรุงเทพฯ (สวี่ เส้าหลิน, 2539) ข้อมูลนี้ตรงกับที่ เจ วิลเลียม สกินเนอร์ (1958/2529) ได้นำเสนอไว้ การมีชาวจีนแต้จิ๋วมากกว่าชาวจีนถิ่นอื่นในสังคมไทยส่งผลให้ความถี่ของการใช้ภาษาดังกล่าวสูงตามไปด้วย ทั้งชาวจีน

แต่จ้าวและชาวไทยติดต่อสื่อสารกันสัมผัสภาษา (Language contact) กันทำให้เกิดการยืมภาษาจีนแต่จ้าวมาใช้ในภาษาไทย เมื่อยืมคำภาษาจีนแต่จ้าวมาใช้แล้วบางคำความหมายเปลี่ยนไปจากเดิม จึงน่าสนใจที่จะศึกษาว่าคำยืมภาษาจีนแต่จ้าวในภาษาไทยมีการเปลี่ยนแปลงความหมายอย่างไร และเมื่อความหมายเปลี่ยนไปแล้วมีผลกับวงศัพท์ของคำอย่างไร ภายใต้กรอบแนวคิดเรื่องการเปลี่ยนแปลงความหมาย (Semantic change) และการจัดกลุ่มความหมาย (Semantic field)

จากการสำรวจงานที่ศึกษาคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยด้วยแนวคิดเรื่องการเปลี่ยนแปลงความหมายและการจัดกลุ่มความหมายมีดังนี้ งานที่นำเสนอเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงความหมายคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยมีตำราเรื่องภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ของ ทองสุก เกตุโรจน์ (2532) ตำราเรื่องอิทธิพลภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ของ จันจิรา จิตตะวิริยะพงษ์ (2546) และตำราเรื่องความรู้เรื่องภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ของ วิไลศักดิ์ กิ่งคำ (2550) ตำราดังกล่าวเสนอว่า คำภาษาจีนบางคำภาษาไทยยืมมาใช้แล้วความหมายหายไป ตรงกับตำราเรื่องภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ของ บรรจบ พันธุเมธา (2530) พร้อมทั้งได้เสนอเพิ่มว่า ภาษาไทยยืมคำภาษาจีนมาจากภาษาจีนหลายถิ่น บางคำมีความหมายต่างกันไปตามแต่ละถิ่น ตำราทั้งหมดข้างต้นนำเสนอโดยภาพกว้าง ไม่ได้นำเสนอให้เห็นว่าคำภาษาจีนนั้นยืมมาจากภาษาจีนถิ่นใดและความหมายที่กลายเป็นความหมายประเภทใด นอกจากนี้มีตำราเรื่องคำยืมในภาษาไทย ของ พนมพร นิธิฤทธิ (2545) ได้เสนอว่า ภาษาจีนบางคำภาษาไทยยืมมาใช้โดยความหมายเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ส่วนใหญ่เป็นการเปลี่ยนแปลงประเภทความหมายย้ายที่ แต่ไม่ได้บ่งชี้ว่าเป็นภาษาจีนถิ่นใดเป็นการนำเสนอโดยภาพรวม ส่วนงานวิจัยพบว่า มีงานวิจัยเรื่องศึกษาคำยืมภาษาจีนที่ใช้ในภาษาไทยถิ่น ตำบลบ่อทราย อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ของ คณินิจ ปัทมปราณี (2542) เป็นงานวิจัยที่ระบุพื้นที่ภูมิศาสตร์ที่ศึกษา มีจำนวนคำที่ใช้ในงานวิจัย 556 คำ โดยเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาชาวไทยเชื้อสายจีนถิ่นต่างๆ แล้ววิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงความหมายด้วยการนำความหมายที่ได้จากผู้บอกภาษาจีนถิ่นต่างๆ ไปเปรียบเทียบกับความหมายที่รับมาใช้ในภาษาไทยถิ่น การวิเคราะห์นั้นเป็นการวิเคราะห์ร่วมกันทุกถิ่นไม่ได้วิเคราะห์แยกตามภาษาจีนถิ่น ผลการวิเคราะห์ที่ได้จึงเป็นภาพรวม

ของคำยืมภาษาจีนในพื้นที่ดังกล่าว พบว่าคำภาษาจีนที่ภาษาไทยยืมมาใช้มีความหมายคงที่มากที่สุด รองลงมาคือคำที่ความหมายเปลี่ยนแปลงประกอบด้วย ความหมายย้ายที่ ความหมายแคบเข้า และความหมายกว้างออก งานวิจัยเรื่องความเข้าใจความหมายของคำยืมภาษาจีนถิ่นใต้จิวในการใช้ภาษาไทย ของ Nachon Treeporntip (2003) มีจำนวนคำยืมภาษาจีนที่ใช้เก็บข้อมูล 290 คำ โดยสัมภาษณ์คนไทยเชื้อสายจีนใต้จิวและคนไทยเชื้อสายไทย กลุ่มละ 25 คน วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงความหมายด้วยการนำความหมายของข้อมูลที่ได้จากพจนานุกรมภาษาจีนใต้จิวไปเปรียบเทียบกับความหมายของข้อมูลที่ได้จากผู้บอกภาษาพบว่า ความเข้าใจความหมายคำยืมภาษาจีนของกลุ่มคนไทยเชื้อสายจีนใต้จิวและคนไทยเชื้อสายไทยมีความเข้าใจความหมายคงที่มากที่สุด รองลงมาคือ ความหมายย้ายที่ ความหมายกว้างออก และความหมายแคบเข้า ตามลำดับ

งานที่ศึกษาคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยด้วยแนวคิดเรื่องการจัดกลุ่มความหมายพบว่า งานตำราของ พนมพร นิธิวุฒิวี (2545) และตำราของ วิไลศักดิ์ กิ่งคำ (2550) ได้จัดกลุ่มความหมายคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยไว้สอดคล้องกันดังนี้ วงการโภชนาการ วงการธุรกิจ วงการเกษตรกรรม วงการศาสนา วงการแพทย์ และวงการเบ็ดเตล็ด แต่ตำราของ พนมพร นิธิวุฒิวี (2545) มีวงศัพท์อื่นนอกเหนือจากที่วิไลศักดิ์ (2550) เสนอไว้คือ หมวดเครือญาติ หมวดเครื่องมือใช้ หมวดสัตว์ หมวดธรรมชาติ หมวดบุคคลอาชีพ หมวดคำบอกจำนวนนับ ส่วนงานวิจัยพบว่า งานวิจัยเรื่องคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยปัจจุบัน ของ ปราณี ภายอรุณสุทธิ (2526) เป็นงานวิจัยที่มุ่งศึกษาเรื่องเสียงแต่ส่วนหนึ่งของการนำเสนอข้อมูลเสียงภาษาจีนถิ่นต่างๆ ได้มีการจัดกลุ่มความหมายของคำเป็นหมวดต่างๆ จำนวนคำที่ใช้ในการวิเคราะห์มีจำนวน 463 คำ และงานวิจัยของ Nachon Treeporntip (2003) ได้แบ่งวงศัพท์คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยไว้สอดคล้องกันดังนี้ หมวดคำเรียกญาติ หมวดธุรกิจ หมวดเสื้อผ้า-เครื่องแต่งกาย-เครื่องประดับ แต่มีวงศัพท์ที่ต่างกันคือ งานวิจัยของ ปราณี ภายอรุณสุทธิ (2526) มีหมวดอาหาร-การปรุงอาหาร หมวดสำนวนพูด-ภาษาสแลง หมวดเครื่องมือ-เครื่องใช้-เครื่องเรือน หมวดความเชื่อ-ศาสนา-ประเพณี-วรรณคดี หมวดอาชีพ-ตำแหน่ง หมวดการละเล่น หมวดสถานที่ หมวดลักษณะนาม-จำนวน-มาตรา หมวดดอกไม้-ต้นไม้ หมวดคำเรียกชนชาติ หมวดยานพาหนะ และหมวดเบ็ดเตล็ด ส่วนงานวิจัยของ Nachon Treeporntip (2003) มีหมวดคุณลักษณะ หมวดสถานภาพทางสังคม

หมวดอุปกรณ์-เครื่องมือ หมวดการแสดงอาการ หมวดมาตราวัด-ปริมาณ หมวด
สิ่งก่อสร้าง-เครื่องเรือน หมวดการอ้างถึงบุคคล หมวดประเพณี หมวดการละเล่น-กีฬา
หมวดคมนาคม และหมวดอาหาร

นอกจากนี้ยังมีงานภาคินิพนธ์ของธีระพันธ์ วงศ์ไทย (Theraphan Vongthai, 1969
อ้างใน ปราณี กายอรุณสุทธิ, 2526) ได้ศึกษาและรวบรวมคำยืมภาษาจีนปัจจุบันใน
ภาษาไทยจำนวน 175 คำ และนำเสนอวงศัพท์ที่มีจำนวนคำมากที่สุดคือ หมวดอาหาร
หมวดสำนวนพูดและภาษาสแลง ซึ่งตรงกับตำราเรื่องหลักภาษาไทยที่สุริวงค์ พงษ์ไพบูลย์
(2538) ได้เสนอไว้ พร้อมทั้งได้เสนอแวดวงศัพท์ที่ชาวไทยยืมคำศัพท์มาใช้มากรองลงมาคือ
ศัพท์ในแวดวงธุรกิจ แวดวงเกษตรกรรม แวดวงศาสนา แวดวงการแพทย์ และแวดวง
เบ็ดเตล็ด ตามลำดับ งานทั้งหมดนั้นนำเสนอให้เห็นการจัดกลุ่มความหมายของวงศัพท์คำ
ยืมภาษาจีนในภาษาไทยโดยภาพกว้างไม่ได้ศึกษาเฉพาะคำยืมภาษาจีนแต่จั่วที่ความหมาย
เปลี่ยนแปลง

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องยังไม่พบงานใดนำแนวคิดเรื่องการ
เปลี่ยนแปลงความหมายและการจัดกลุ่มความหมายมาวิเคราะห์ร่วมกัน ไม่พบงานใดมุ่ง
ศึกษาการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำยืมภาษาจีนแต่จั่วด้วยการเก็บข้อมูลจากชาวจีน
แต่จั่วโดยวิเคราะห์เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงความหมายจากภาษาจีนแต่จั่วสู่ความหมาย
ในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546) ว่าเป็นการ
เปลี่ยนแปลงความหมายประเภทความหมายย้ายที่ ความหมายแคบเข้า หรือความหมาย
กว้างออก และประเภทใดพบมากที่สุด รวมทั้งผลที่เกิดกับวงศัพท์อันเนื่องมาจาก
ความหมายที่เปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไร ประเด็นคำถามดังกล่าวเป็นประเด็นที่น่าสนใจศึกษา
หาคำตอบ งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงความหมายคำยืมภาษาจีน
แต่จั่วในภาษาไทย และผลที่เกิดกับวงศัพท์

การศึกษาดังกล่าวนี้ช่วยให้ทราบการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำยืมภาษาจีน
แต่จั่วในภาษาไทยจากความหมายภาษาจีนแต่จั่วสู่ความหมายในพจนานุกรม ฉบับ

ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546) ช่วยแสดงให้เห็นว่าคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่ความหมายเปลี่ยนแปลงมีผลเกิดขึ้นที่วงศัพท์อย่างไร ทำให้ทราบถึงการปรับรับคำภาษาจีนแต่จื๊วที่นำมาใช้ในภาษาไทย และทราบความหมายดั้งเดิมประจำภาษาจีนถิ่นแต่จื๊วซึ่งเป็นข้อมูลที่ปรากฏในสังคม นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลสำหรับใช้ประกอบการพิจารณานิยามศัพท์คำยืมภาษาจีนในพจนานุกรม เป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจศึกษาอรรถศาสตร์ ภาษาศาสตร์เชิงประวัติ และภาษาต่างประเทศในภาษาไทย โดยเฉพาะภาษาจีนแต่จื๊ว

งานวิจัยนี้ใช้แนวคิดเรื่องการยืมภาษา (Linguistic borrowing) ซึ่ง วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์ (2514) และ Lyle Campbell and Mauricio J. Mixco (2007) ได้กล่าวเป็นแนวเดียวกันว่า เป็นกระบวนการที่ภาษาหนึ่งนำเอาลักษณะของภาษาอื่นทั้งเสียง หน่วยเสียง หน่วยคำ วากยสัมพันธ์ ความหมาย และสัมพันธ์สารเข้ามาร่วมกับภาษาของตน นอกจากนี้ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2532) ได้เสนอว่า การยืมภาษาทำให้ภาษาที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงผสมปนเปกันจนมีลักษณะคล้ายกันโดยเฉพาะทางด้านไวยากรณ์ หากยืมในระดับคำคือ คำยืม (Loanword) เป็นการยืมคำของภาษาหนึ่งเข้ามาใช้ในอีกภาษาหนึ่งโดยที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของภาษานั้นๆ มาก่อน (Hadumod Bussmann, 1996) นอกจากนี้ Lyle Campbell and Mauricio J. Mixco (2007) ได้เสนอเพิ่มว่า คำยืมเป็นกระบวนการยืม การนำเข้า การคัดลอก และมีการสัมผัสภาษาระหว่างกัน หากยืมคำจากภาษาหนึ่งเข้าไปใช้ในอีกภาษาหนึ่งโดยยังคงพยายามที่จะรักษาเสียงไว้ตามภาษาเดิมที่ยืมมา บางครั้งมีการปรับเสียงของคำให้เข้ากับเสียงในภาษาของผู้ยืมหรือบางครั้งมีการเปลี่ยนแปลงความหมายเรียกว่า คำทับศัพท์ (Loanwords)

งานวิจัยนี้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยแนวคิดเรื่องการเปลี่ยนแปลงความหมาย (Semantic change) วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์ (2514) และ Lyle Campbell and Mauricio J. Mixco (2007) ได้กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงความหมายเป็นกระบวนการที่ความหมายเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ได้แก่ ประเภทความหมายย้ายที่ (Semantic shift) วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์ (2514) นันทิพย์ ภิงคารวัฒน์ (2541) และ Lyle Campbell and Mauricio J. Mixco

(2007) ให้คำอธิบายไว้คล้ายกันคือ การนำคำไปใช้อ้างถึงสิ่งใหม่ที่ต่างจากเดิม ขณะที่ สุริวงค์ พงศ์ไพบุลย์ (2538) และพนมพร นิรัญทวี (2545) ให้คำอธิบายต่างออกไปว่า ความหมายของคำบางคำเปลี่ยนไปจนไม่เหลือเค้าความหมายเดิม หรือมีความหมายตรงกันข้าม ส่วนบรรจบ พันธุมธา (2530) ได้เสนออีกแง่มุมหนึ่งว่า ความหมายย่ำยที่คือการที่คำต่างยุคต่างสมัยหรือต่างภาษาไม่อาจคงความหมายเดิมไว้ได้ มีการกลายไปเป็นความหมายใหม่ นอกจากนี้ พระยาอนุนามราชชน (2532) ให้คำอธิบายไว้ว่า คำจะมีความหมายเป็นใจกลางคำ ส่วนความหมายที่ไม่ใช่ใจกลางคำของคำๆ นั้นจะเป็นความหมายข้างเคียง ปกติผู้ใช้ภาษาจะเข้าใจใจกลางคำหรือถือเอาความหมายกลาง หากมีเหตุให้ถือเอาความหมายข้างเคียง ความหมายจะย้ายจากความหมายกลางไปยังความหมายข้างเคียง ถ้าความหมายกลางยังคงใช้อยู่ก็จะเป็นความหมายกว้างออก ถ้าความหมายกลางยังคงใช้อยู่แต่ไม่ได้ใช้ตามปกติคงใช้เป็นความหมายเฉพาะ ส่วนความหมายที่ใช้อยู่ปกติคือความหมายข้างเคียงก็ถือได้ว่าคำนั้นมีความหมายย่ำยที่ บางคำใช้ทั้งความหมายเดิมและความหมายข้างเคียงให้พิจารณาที่น่าหนักกว่าควรจะเป็นความหมายกว้างออกหรือความหมายย่ำยที่ ส่วนหนึ่งสอดคล้องกับที่ลักขณา ดาวรัตน์หงษ์ (2527) ได้อธิบายไว้คือ ความหมายย่ำยที่เป็นความหมายย้ายจากความหมายกลางไปเป็นความหมายข้างเคียง สำหรับงานวิจัยนี้ ความหมายย่ำยที่คือการเปลี่ยนแปลงความหมายที่คำถูกนำไปอ้างถึงสิ่งใหม่ต่างจากเดิม

ประเภทความหมายแคบเข้า (Semantic narrowing) วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์ (2514) ลักขณา ดาวรัตน์หงษ์ (2527) สุริวงค์ พงศ์ไพบุลย์ (2538) น้าทิพย์ ภิงคารวัฒน์ (2541) ปราณี กุลละวณิชย์ (2544) พนมพร นิรัญทวี (2545) และ Lyle Campbell and Mauricio J. Mixco (2007) ได้ให้คำอธิบายไว้เป็นแนวทางเดียวกันคือ ขอบเขตความหมายของคำลดลงและคำนำไปใช้ในบริบทได้น้อยลง ทั้งนี้ พระยาอนุนามราชชน (2532) ได้กล่าวถึง ความหมายแคบเข้าว่า ผู้ใช้ภาษานำคำที่มีความหมายรวมหลายชนิดไปใช้ให้มีแค่ชนิดใดชนิดหนึ่งโดยเฉพาะ เมื่อใช้คำนั้นในความหมายแคบบ่อยๆ ก็จะเข้าใจเป็นอย่างนั้น ในที่สุดก็เสียความหมายอื่นคงเหลือแต่ความหมายแคบ ความหมายแคบเข้ามีการกลายความหมาย 2 แบบคือ ความหมายเปลี่ยนไปในทางดีหรือทางเลว ซึ่งต่างจากที่สุริวงค์ พงศ์ไพบุลย์ (2538) ได้เสนอไว้คือ ความหมายจำกัดจำเพาะมิได้หมายทั่วๆ ไป และความหมาย

ที่ใช้ได้เพียงความหมายเดียว สำหรับงานวิจัยนี้ความหมายแคบเข้าคือการเปลี่ยนแปลงความหมายที่ขอบเขตความหมายของคำลดลง คำนำไปใช้ในบริบทได้น้อยลง

ประเภทความหมายกว้างออก (Semantic widening) วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์ (2514) ลักษณะ ดาวรัตน์หงษ์ (2527) บรรจบ พันธุมธา (2530) น้ำทิพย์ ภิงคารวัฒน์ (2541) ปราณี กุลละวณิชย์ (2544) และ Lyle Campbell and Mauricio J. Mixco (2007) ให้คำอธิบายไว้คล้ายคลึงกันว่า ความหมายกว้างออกคือการเปลี่ยนแปลงความหมายที่ขอบเขตความหมายขยายเพิ่มขึ้น คำสามารถนำไปใช้ได้หลายบริบทมากขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้ พระยาอนุมานราชธน (2532) อธิบายไว้ว่า ความหมายกว้างออกคือคำที่ความหมายเฉพาะอย่างถูกนำเอาไปใช้หมายถึงสิ่งที่มีลักษณะบางอย่างคล้ายคลึงกัน ส่วนพนมพร นิรัฐทวี (2545) ได้เสนอความหมายกว้างในแง่มุมที่ต่างออกไป คือคำภาษาต่างประเทศที่ไทยรับเข้ามาใช้ความหมายเดิมสื่อความหมายได้น้อย แต่เมื่อนำมาใช้ในภาษาไทยแล้วความหมายของคำๆ นั้นเพิ่มมากขึ้นโดยที่ความหมายเดิมยังคงอยู่ ความหมายกว้างนี้มีการกลายความหมาย ซึ่งสุริวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (2538) ได้แบ่งการกลายความหมายกว้างเป็นการกลายไปในทางที่ดีและการกลายไปในทางที่ไม่ดี สำหรับงานวิจัยนี้ความหมายกว้างออกคือการเปลี่ยนแปลงความหมายที่ขอบเขตความหมายขยายเพิ่มขึ้น คำนำไปใช้ได้หลายบริบทมากขึ้นกว่าเดิม

นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงความหมายอีก 2 ประเภทคือ ประเภทความหมายเปลี่ยนไปในเชิงบวก (Amelioration) น้ำทิพย์ ภิงคารวัฒน์ (2541) และปราณี กุลละวณิชย์ (2544) เสนอว่า เป็นคำที่ความหมายเปลี่ยนแปลงดีขึ้นกว่าเดิม หากความหมายด้านลบที่มีมาแต่เดิมของคำลดความเข้มข้นลดลงก็ถือได้ว่าคำมีความหมายพัฒนาไปทางที่ดีขึ้น และประเภทความหมายเปลี่ยนไปในเชิงลบ (Pejoration) น้ำทิพย์ ภิงคารวัฒน์ (2541) ให้คำอธิบายไว้ว่า คำเปลี่ยนแปลงไปมีความหมายของคำเสื่อมลงจากเดิม มักสืบเนื่องมาจากทัศนคติทางสังคมเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งสอดคล้องกับที่ปราณี กุลละวณิชย์ (2544) เสนอไว้

นอกจากนี้ยังได้นำแนวคิดเรื่องการจัดกลุ่มความหมายมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล แนวคิดนี้ Leherer เผยแพร่ในหนังสือชื่อ Semantic Field and Lexical Structure (Leherer,

1974 อังโน ชลธิชา สุตมุข, 2537) ได้กล่าวว่า การจัดกลุ่มความหมายมีแนวคิดพื้นฐานมาจากแนวคิดของ De Saussure เรื่อง Association เป็นแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในแนวตั้งระหว่างหน่วยที่ปรากฏในประโยคหรือข้อความกับหน่วยอื่นๆ ในภาษาที่คล้ายคลึงกันสามารถปรากฏแทนที่กันได้ แต่ไม่ปรากฏในประโยคหรือข้อความนั้น แนวคิดนี้ J. Trier มีบทบาทในการพัฒนามากที่สุดโดยเสนอแนวคิดที่ว่า คำต่างๆ ในภาษาไม่ได้อยู่อย่างโดดเดี่ยวเพียงลำพังในความรับรู้ของผู้พูดและผู้ฟัง แต่ประกอบกันเข้าเป็นโครงสร้าง มีความสัมพันธ์กันซึ่งมีอิทธิพลต่อกันและกันโดยความหมายของคำต่างๆ มีความสัมพันธ์ร่วมกัน คำที่มีความหมายสัมพันธ์กันนี้สามารถจัดกลุ่มความหมายในอาณาบริเวณเดียวกันขึ้นเป็นกลุ่มใหญ่ และกลุ่มแต่ละกลุ่มต่างมีความหมายสัมพันธ์รวมกันสามารถจัดกลุ่มความหมายให้ใหญ่ยิ่งขึ้นไปได้อีก จนในที่สุดอาจจัดกลุ่มคำทั้งหมดเข้าไว้ด้วยกันได้ เมื่อคำๆ หนึ่งจัดอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งแล้วจะไม่สามารถจัดให้ปรากฏในอีกกลุ่มหนึ่งได้ ยกเว้นคำพ้องรูป (Homonymy) ซึ่งคำพ้องรูปเป็นคำที่มีรูปเหมือนกันแต่มีความหมายต่างกัน (Hadumod Bussmann, 1998) ทั้งนี้คำต่างๆ ที่มีความหมายสัมพันธ์กันเมื่อนำมาจัดรวมกลุ่มความหมายรวมกันในอาณาบริเวณเดียวกันก็จะจัดอยู่ในวงศัพท์ (Semantic domain) เดียวกัน

วิธีการศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมการ ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในคนจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน กำหนดค่าย่อของพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546) ว่าพจนานุกรมฯ และกำหนดใช้คำบัญญัติศัพท์ของ Semantic domain ว่าวงศัพท์

ขั้นตอนที่ 2 เก็บข้อมูล รวบรวมคำยืมภาษาจีนจากพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546) ด้วยการพิจารณาอักษรย่อในวงเล็บท้ายบทนิยามบอกที่มาของคำว่าเป็นภาษาจีนคือ (จ.) หรือ (เทียบ จ. ...) เหตุที่เลือกคำยืมภาษาจีนจากพจนานุกรมฯ มาใช้ในการวิจัย เนื่องจากพจนานุกรมฯ เป็น

แหล่งข้อมูลที่รวบรวมคำที่มีปรากฏใช้ในสังคมและใช้กันจนเป็นที่ยุติแล้ว พร้อมทั้งได้ให้นิยามความหมายโดยราชบัณฑิตยสถานอันเป็นสถาบันหลักของเครือข่ายทางปัญญาแห่งชาติ รวมทั้งเป็นองค์การพัฒนาความรู้ที่สามารถเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการได้ แม้ภายหลังราชบัณฑิตยสถานได้จัดทำพจนานุกรมคำใหม่ เล่ม 1 ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550) และพจนานุกรมคำใหม่ เล่ม 2 ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2552) แต่ก็ไม่นำข้อมูลจากหนังสือดังกล่าวมาใช้ในการวิจัย เนื่องจากส่วนหนึ่งของการจัดทำหนังสือดังกล่าวเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับใช้พิจารณาจัดเก็บคำในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ต่อไป

เมื่อได้คำภาษาจีนมาแล้วจากนั้นนำคำมาคัดเลือกคำยืมภาษาจีนแต่จั่วด้วยการตรวจทานเสียงของคำจากผู้บอกภาษา หากเสียงที่ได้จากผู้บอกภาษาตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปตรงกันและใกล้เคียงกับคำทับศัพท์ที่พจนานุกรมฯ จัดเก็บจะจัดคำๆ นั้นเป็นคำยืมภาษาจีนแต่จั่ว เนื่องจากพจนานุกรมฯ จัดเก็บคำแบบทับศัพท์ซึ่งเป็นการรับคำจากภาษาที่หนึ่งมาใช้ในภาษาที่สองด้วยการถ่ายเสียงโดยยึดหลักการเทียบเสียงเป็นสำคัญ จึงเป็นการเก็บคำตามเสียงภาษาจีนถิ่นที่ยืมมา

แล้วนำคำภาษาจีนแต่จั่วที่ได้มาสืบค้นความหมายจากพจนานุกรมภาษาจีนแต่จั่วฉบับที่จัดทำขึ้นที่ประเทศไทย (จำลอง พิศนาคะ, 2517; เจริญชัย เอี่ยมวรเมธ, 2541, 2543, 2546) เพื่อใช้พิจารณาประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา แม้ประเทศจีนจะมีการจัดทำพจนานุกรมภาษาจีนแต่จั่วแต่ก็ไม่นำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการวิจัยเพราะเป็นพจนานุกรมที่เก็บข้อมูลคำศัพท์และให้นิยามความหมายตามที่ปรากฏใช้ในประเทศจีน และแม้พจนานุกรมฯ จะให้นิยามความหมายภาษาจีนไว้ในวงเล็บท้ายบทนิยามที่บอกที่มาของคำว่ามาจากภาษาจีน แต่ก็ไม่นำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการวิเคราะห์ เนื่องจากไม่ได้ระบุว่าความหมายจีนดังกล่าวเป็นความหมายภาษาจีนถิ่นใด นอกจากสืบค้นความหมายจากพจนานุกรมภาษาจีนแต่จั่วแล้วยังสืบค้นความหมายคำยืมภาษาดังกล่าวจากผู้บอกภาษาและถามด้วยเครื่องบันทึกเสียงและแบบสอบถาม โดยสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาชาวจีนแต่จั่วจำนวน 3 คน มีคุณสมบัติ เป็นชาวจีนที่พูดภาษาจีนแต่จั่ว อายุไม่ต่ำกว่า 60 ปี เป็นผู้มีความรู้

ความเข้าใจภาษาจีนถิ่นและวัฒนธรรมของตนดี และล่ามภาษาจีนแต่จีวจำนวน 3 คน มีคุณสมบัติคือ เป็นลูกหรือหลานของชาวจีนแต่จีว เป็นผู้มีความรู้ในภาษาจีนถิ่นและวัฒนธรรมของตนดี เป็นผู้ที่สามารถสื่อสารพูดและฟังภาษาจีนถิ่นของตนเองได้ดี และเป็นผู้ที่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ดีซึ่งจะช่วยให้การเก็บข้อมูลนี้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วนำความหมายของคำยืมภาษาจีนแต่จีวที่ได้จากการสัมภาษณ์มาประมวลรวม โดยพิจารณาความหมายของคำที่ได้จากผู้บอกภาษาที่ให้ความหมายตรงกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป กรณีที่คำใดพจนานุกรมภาษาจีนแต่จีวให้นิยามไว้จะนำข้อมูลนี้ไปพิจารณาร่วมกับข้อมูลจากผู้บอกภาษาแต่ละจะยึดข้อมูลจากผู้บอกภาษาเป็นสำคัญ

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงความหมายคำยืมภาษาจีนแต่จีวด้วยการพิจารณาความหมายจากภาษาจีนแต่จีวไปสู่ความหมายในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546) ว่ามีการเปลี่ยนแปลงความหมายประเภทความหมายย่ำที่ ความหมายแคบเข้า หรือความหมายกว้างออก ทั้งนี้ไม่นำประเภทความหมายที่เปลี่ยนแปลงไปในเชิงบวกและประเภทความหมายที่เปลี่ยนแปลงไปในเชิงลบมาวิเคราะห์ข้อมูล เนื่องจากส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์ขึ้นอยู่กับทัศนคติของผู้ใช้ภาษาซึ่งงานวิจัยนี้ไม่ได้มีขอบเขตการวิจัยครอบคลุมถึงทัศนคติทางความหมายของคำจึงไม่ได้เก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องดังกล่าว

จากนั้นนำคำยืมภาษาจีนแต่จีวที่ความหมายเปลี่ยนแปลงมาวิเคราะห์จัดกลุ่มความหมายเป็นวงศ์พท์ต่างๆ โดยแบ่งเป็นการวิเคราะห์จัดกลุ่มความหมายจากผู้บอกภาษากลุ่มหนึ่งและจัดกลุ่มความหมายจากพจนานุกรมฯ อีกกลุ่มหนึ่ง และพิจารณาว่าในแต่ละประเภทของการเปลี่ยนแปลงความหมาย วงศ์พท์ของแต่ละแหล่งข้อมูลวงศ์พท์ใดมีจำนวนคำมากที่สุด แล้วนำคำแต่ละคำในแต่ละประเภทความหมายที่เปลี่ยนแปลงมาวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นกับวงศ์พท์ ด้วยการนำวงศ์พท์ของคำที่ได้จากผู้บอกภาษาไปวิเคราะห์เทียบกับวงศ์พท์ที่ได้จากพจนานุกรมฯ ทำให้ทราบผลที่เกิดขึ้นที่วงศ์พท์ของแต่ละคำในแต่ละประเภทว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงความหมายไปยังวงศ์พท์อื่น เป็นการเปลี่ยนแปลงความหมายภายในวงศ์พท์เดียวกัน หรือทั้ง 2 แบบร่วมกัน อันทำให้ทราบถึงทิศทางการเปลี่ยนแปลงความหมาย

ที่มีการปรับทำให้เข้ากับวิถีไทย

ทั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตความหมายของวงศ์ศัพท์เพื่อใช้ในการจัดกลุ่มความหมาย ดังนี้ 1.) วงศัพท์พาณิชย์มีขอบเขตความหมายครอบคลุมธุรกิจการค้า สินค้า เครื่องหมายการค้า และตราสินค้า 2.) วงศัพท์บุคคลมีขอบเขตความหมายครอบคลุมคำเรียกขาน คำเรียกญาติ คำสรรพนาม ตำแหน่ง อาชีพหรือกลุ่มอาชีพ และกลุ่มคน 3.) วงศัพท์สิ่งของมีขอบเขตความหมายครอบคลุมวัตถุต่างๆ ทั้งเครื่องครัว เครื่องนุ่งห่ม เครื่องเรือน เครื่องดนตรี ยานพาหนะ และยา 4.) วงศัพท์สิ่งปลูกสร้างมีขอบเขตความหมายครอบคลุมสิ่งก่อสร้าง อาคาร สถานที่ ส่วนประกอบของอาคารสถานที่ 5.) วงศัพท์เครื่องบริโภคมีขอบเขตความหมายครอบคลุมอาหาร เครื่องดื่ม ผลไม้ และต้นไม้ที่สามารถนำผลมารับประทานได้ 6.) วงศัพท์บันเทิงมีขอบเขตความหมายครอบคลุมสิ่งที่ทำให้รื่นเริงเบิกบาน สนุกสนานทั้งการแสดงและการพนัน 7.) วงศัพท์ความเชื่อมีขอบเขตความหมายครอบคลุมศาสนา พิธีกรรม และการเห็นตามเชื่อตาม 8.) วงศัพท์กิริยาอาการมีขอบเขตความหมายครอบคลุมการกระทำการเคลื่อนไหว 9.) วงศัพท์คุณลักษณะมีขอบเขตความหมายครอบคลุมสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งนั้นๆ 10.) วงศัพท์รัฐศาสตร์มีขอบเขตความหมายครอบคลุมการเมืองการปกครอง 11.) วงศัพท์สัตว์มีขอบเขตความหมายครอบคลุมสิ่งมีชีวิตมีความรู้สึกและเคลื่อนไหวย้ายที่ไปได้เองไม่ใช่คนหรือต้นไม้ 12.) วงศัพท์วงจรชีวิตมีขอบเขตความหมายครอบคลุมการเวียนว่ายตายเกิด ลักษณะของชีวิตที่มีพัฒนาการเป็นขั้นๆ ตามลำดับ 13.) วงศัพท์มาตรามีขอบเขตความหมายครอบคลุมถึงหลักกำหนดการวัดขนาด 14.) วงศัพท์กฎหมายมีขอบเขตความหมายครอบคลุมคำที่ใช้เกี่ยวกับกฎหมายที่รัฐตราขึ้น และ 15.) วงศัพท์ลำดับที่มีขอบเขตความหมายครอบคลุมคำที่ใช้บอกลำดับ

ขั้นตอนที่ 4 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และให้ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษา

คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่ปรากฏในพจนานุกรมฯ มีทั้งหมด 145 คำ เป็นคำยืม

ภาษาจีนแต่จื๊วมากที่สุด 126 คำ (86.89%) และที่เหลือเป็นคำยืมภาษาจีนถิ่นอื่นๆ 19 คำ (12.33 %) เมื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำยืมภาษาจีนแต่จื๊วในภาษาไทยแล้วพบว่า คำยืมที่มีความหมายคงที่มากที่สุด 71 คำ (56.34%) ส่วนใหญ่เป็นคำในวงศัพท์เครื่องบริโภค คำยืมที่มีความหมายเปลี่ยนแปลงมีมากเป็นอันดับ 2 มี 50 คำ (39.68%) ส่วนใหญ่ข้อมูลจากผู้บอกภาษาชาวจีนแต่จื๊วเป็นคำในวงศัพท์กิริยาอาการและจากพจนานุกรมฯ เป็นคำในวงศัพท์เครื่องบริโภค และพบว่ามีคำยืมภาษาจีนแต่จื๊วในภาษาไทยที่ชาวจีนแต่จื๊วไม่รู้ความหมาย 5 คำ (3.96%) ส่วนใหญ่เป็นคำที่ไม่ค่อยได้ใช้ในชีวิตประจำวันและไม่ปรากฏในสภาพแวดล้อมทั่วไป คำที่ชาวจีนแต่จื๊วไม่รู้ความหมายนี้เมื่อมานำตรวจสอบกับเสียงและความหมายของคำที่นิยามไว้ในพจนานุกรมจีน-ไทย: ฉบับนักเรียน (จิงกลาง กวางตุ้ง แต่จื๊ว) (เจียรชัย เอี่ยมวรเมธ, 2541) แล้วพบว่า คำทับศัพท์ทั้ง 5 คำดังกล่าวที่พจนานุกรมฯ เก็บไว้นี้ออกเสียงทับศัพท์ค่อนข้างใกล้เคียงกับภาษาจีนแต่จื๊วในพจนานุกรมจีน-ไทย: ฉบับนักเรียน (จิงกลาง กวางตุ้ง แต่จื๊ว) (เจียรชัย เอี่ยมวรเมธ, 2541)

ข้อมูลคำยืมภาษาจีนแต่จื๊วในภาษาไทยที่เกิดการเปลี่ยนแปลงความหมายทั้ง 3 ประเภทคือ ความหมายย้ายที่ ความหมายแคบเข้า และความหมายกว้างออก จำนวนคำในแต่ละประเภทมีจำนวนใกล้เคียงกันคือ คำที่มีความหมายย้ายที่มีจำนวน 17 คำ (34%) เท่ากับคำที่มีความหมายแคบเข้า ส่วนคำที่มีความหมายกว้างออกมีจำนวน 16 คำ (32%) เมื่อนำคำยืมภาษาจีนแต่จื๊วในภาษาไทยที่ความหมายเปลี่ยนแปลงทั้ง 3 ประเภทมาวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นกับวงศัพท์พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงความหมายที่เกิดขึ้นไปยังวงศัพท์อื่นและเกิดขึ้นในวงศัพท์เดียวกัน ซึ่งคำที่เกิดการเปลี่ยนแปลงความหมายไปยังวงศัพท์อื่นเป็นคำพ้องรูป รายละเอียดดังนี้

1. ความหมายย้ายที่

คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่มีความหมายย้ายที่เมื่อนำมาวิเคราะห์จัดกลุ่มความหมายแล้วพบว่า ส่วนใหญ่ข้อมูลความหมายจากผู้บอกภาษามีคำในวงศัพท์กิริยาอาการมากที่สุดและข้อมูลความหมายจากพจนานุกรมฯ มีคำในวงศัพท์บุคคลมากที่สุด การเปลี่ยนแปลงความหมายย้ายที่ของคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่เกิดขึ้นกับวงศัพท์มี 3 แบบ

คือ 1.1) แบบย้ายที่ความหมายไปยังวงศ์พท์อื่น 1.2) แบบย้ายที่ความหมายในวงศ์พท์เดียวกัน และ 1.3) แบบย้ายที่ความหมายไปยังวงศ์พท์อื่นและวงศ์พท์เดียวกัน รายละเอียดดังนี้

1.1 แบบย้ายที่ความหมายไปยังวงศ์พท์อื่น พบดังนี้

1.1.1 คำในวงศ์พท์สิ่งปลูกสร้าง ย้ายที่ความหมายไปยังวงศ์พท์พาณิश्य์ เช่น

คำว่า กิมตัง 金堂 ภาษาจีนแต่จื๋อหมายถึง “ห้องโถง” จัดอยู่ในวงศ์พท์สิ่งปลูกสร้าง พจนานุกรมาฯ นิยามว่า “น. ชื่อเครื่องหมายด้วยบันชนิดหนึ่งที่ตั้งมาจากประเทศจีน (จ.)” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 129) เป็นชื่อตราสินค้าจัดอยู่ในวงศ์พท์พาณิश्य์ เมื่อภาษาไทยยืมมาใช้เกิดการย้ายที่ความหมายจากวงศ์พท์สิ่งปลูกสร้างไปยังวงศ์พท์อื่นคือวงศ์พท์พาณิश्य์

1.1.2 คำในวงศ์พท์ความเชื่อ ย้ายที่ความหมายไปยังวงศ์พท์บุคคล และวงศ์พท์คุณลักษณะ

ก. คำในวงศ์พท์ความเชื่อ ย้ายที่ความหมายไปยังวงศ์พท์บุคคล เช่น

คำว่า กุ้ย 鬼 ภาษาจีนแต่จื๋อหมายถึง “ผี” จัดอยู่ในวงศ์พท์ความเชื่อ พจนานุกรมาฯ นิยามว่า “น. คนเลว, คนโซ (จ. กุ้ย ว่า ผี)” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 134) จัดอยู่ในวงศ์พท์บุคคล เมื่อภาษาไทยยืมมาใช้เกิดการย้ายที่ความหมายจากวงศ์พท์ความเชื่อไปยังวงศ์พท์อื่นคือวงศ์พท์บุคคล

ข. คำในวงศ์พท์ความเชื่อ ย้ายที่ความหมายไปยังวงศ์พท์คุณลักษณะ เช่น

คำว่า เสงซวย 兴衰 ภาษาจีนแต่จื๋อหมายถึง “โชคไม่ดี” จัดอยู่ในวงศ์พท์ความเชื่อ พจนานุกรมาฯ นิยามว่า “(ปาก) ว. เอาแน่นอนอะไรไม่ได้, คุณภาพต่ำ, ไม่ดี, เช่น คนเฮงซวยของเฮงซวย เรื่องเฮงซวย (จ. เสง ว่า โชคดี, ซวย ว่า เคราะห์ร้าย, เสงซวย ว่า ไม่แน่นอน)” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 1406) จัดอยู่ในวงศ์พท์คุณลักษณะ เมื่อภาษาไทยยืมมาใช้เกิดการย้ายที่ความหมายจากวงศ์พท์ความเชื่อไปยังวงศ์พท์อื่นคือวงศ์พท์คุณลักษณะ

1.1.3 คำในวงศัพท์กิริยาอาการ ย้ายที่ความหมายไปยังวงศัพท์คุณลักษณะ วงศัพท์สิ่งของ วงศัพท์เครื่องบริโภค วงศัพท์บุคคล และวงศัพท์มาตรา

ก. คำในวงศัพท์กิริยาอาการ ย้ายที่ความหมายไปยังวงศัพท์คุณลักษณะ เช่น

คำว่า 玩 ภาษาจีนแต่จื๋อหมายถึง “เที่ยวเล่น” จัดอยู่ในวงศัพท์กิริยาอาการ พจนานุกรมฯ นิยามว่า “ว. เพลินทำเพลินเล่นอยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง. (จ. ห่งวน)” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 275) จัดอยู่ในวงศัพท์คุณลักษณะ เมื่อภาษาไทยยืมมาใช้เกิดการย้ายที่ความหมายจากวงศัพท์กิริยาอาการไปยังวงศัพท์อื่นคือวงศัพท์คุณลักษณะ

ข. คำในวงศัพท์กิริยาอาการ ย้ายที่ความหมายไปยังวงศัพท์สิ่งของ เช่น

คำว่า 薑 ภาษาจีนแต่จื๋อหมายถึง “แพงผืน” จัดอยู่ในวงศัพท์กิริยาอาการ พจนานุกรมฯ นิยามว่า “น. เหล็กสำหรับไซรูดอย่างหนึ่ง เช่น เกะกะกบไสเหล็กจิ้ง (ขุนช้างขุนแผน) (ดิกชนารไทย) (จ. จิ้ง ว่า เจาะ) ” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 315) จัดอยู่ในวงศัพท์สิ่งของ เมื่อภาษาไทยยืมมาใช้เกิดการย้ายที่ความหมายจากวงศัพท์กิริยาอาการไปยังวงศัพท์อื่นคือวงศัพท์สิ่งของ

ค. คำในวงศัพท์กิริยาอาการ ย้ายที่ความหมายไปยังวงศัพท์เครื่องบริโภค เช่น

คำว่า 鯽魚 ภาษาจีนแต่จื๋อหมายถึง “ทอดปลา” จัดอยู่ในวงศัพท์กิริยาอาการ พจนานุกรมฯ นิยามว่า “น. กับข้าวอย่างหนึ่ง มีปลาทอดแล้วปรุงด้วยเครื่องต่าง ๆ เรียกว่า ปลาเจียน (จ. เจียน ว่า เคลือบน้ำตาล, เชื่อมน้ำตาล)” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 326) จัดอยู่ในวงศัพท์เครื่องบริโภค เมื่อภาษาไทยยืมมาใช้เกิดการย้ายที่ความหมายจากวงศัพท์กิริยาอาการไปยังวงศัพท์อื่นคือวงศัพท์เครื่องบริโภค

ง. คำในวงศัพท์กิริยาอาการ ย้ายที่ความหมายไปยังวงศัพท์บุคคล เช่น

คำว่า 通事 ภาษาจีนแต่จื๋อหมายถึง “ติดต่องาน” จัดอยู่ในวงศัพท์กิริยาอาการ พจนานุกรมฯ นิยามว่า “น. ตำแหน่งล่ามจีนครั้งโบราณ เช่น ขุนพจนานิติจิตร ท่องสือใหญ่ (พงศ. ร. 3) (เทียบ จ. ท่อง ว่า ติดต่อ, สือ ว่า รุระ, การงาน)” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 510) จัดอยู่ในวงศัพท์บุคคล เมื่อภาษาไทยยืมมาใช้เกิดการย้ายที่ความหมายจากวงศัพท์กิริยาอาการไปยังวงศัพท์อื่นคือวงศัพท์บุคคล

จ. คำในวงศัพท์กิริยาอาการ ย้ายที่ความหมายไปยังวงศัพท์มาตรา เช่น

คำว่า 分 ภาษาจีนแต่จิ๋วหมายถึง “แบ่ง” จัดอยู่ในวงศ์พท์กิริยาอาการ พจนานุกรมฯ นิยามว่า “น. ชื่อมาตราวัดหรือซั่งของเงิน ในมาตราวัด 1 หุน หมายถึง เส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5 ใน 16 ของนิ้ว ในมาตราซั่ง 5 หุน เท่ากับ 1 เฟื้อง (จ.).” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 1297) จัดอยู่ในวงศ์พท์มาตรา เมื่อภาษาไทยยืมมาใช้เกิดการย้ายที่ความหมายจากวงศ์พท์กิริยาอาการไปยังวงศ์พท์อื่นคือวงศ์พท์มาตรา

1.1.4 คำในวงศ์พท์รัฐศาสตร์ ย้ายที่ความหมายไปยังวงศ์พท์บุคคล เช่น

คำว่า 国 ภาษาจีนแต่จิ๋วหมายถึง “ประเทศ” จัดอยู่ในวงศ์พท์รัฐศาสตร์ พจนานุกรมฯ นิยามว่า “น. พวก, หมู่, เหล่า, โดยปรกติมักใช้เข้าคู่กันว่า เป็นก๊กเป็นพวก เป็นก๊กเป็นหมู่ เป็นก๊กเป็นเหล่า (จ. ว่า ประเทศ)” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 1) จัดอยู่ในวงศ์พท์บุคคล เมื่อภาษาไทยยืมมาใช้เกิดการย้ายที่ความหมายจากวงศ์พท์รัฐศาสตร์ไปยังวงศ์พท์อื่นคือวงศ์พท์บุคคล

1.2 แบบย้ายที่ความหมายในวงศ์พท์เดียวกัน พบดังนี้

1.2.1 ย้ายที่ความหมายในวงศ์พท์บุคคล เช่น

คำว่า ตัวเหี้ย 大兄 ภาษาจีนแต่จิ๋วหมายถึง “พี่ชายคนโต” พจนานุกรมฯ นิยามว่า “น. ตำแหน่งหัวหน้าฮังยี้, ฮังยี้ (จ.).” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 454) เมื่อภาษาไทยยืมมาใช้เกิดการย้ายที่ความหมายในวงศ์พท์เดียวกันคือวงศ์พท์บุคคล

1.2.2 ย้ายที่ความหมายในวงศ์พท์สิ่งปลูกสร้าง เช่น

คำว่า เหลา 楼 ภาษาจีนแต่จิ๋วหมายถึง “ชั้นของอาคาร เช่น ชั้น 2 ชั้น 3” พจนานุกรมฯ นิยามว่า “น. ภัตตาคาร. (จ.).” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 1306) เมื่อภาษาไทยยืมมาใช้เกิดการย้ายที่ความหมายในวงศ์พท์เดียวกันคือวงศ์พท์สิ่งปลูกสร้าง

1.2.3 ย้ายที่ความหมายในวงศ์พท์กิริยาอาการ เช่น

คำว่า แฉพย 查批 ภาษาจีนแต่จิ๋วหมายถึง “ตรวจสอบ” พจนานุกรมฯ นิยามว่า “ก. เปิดเผยข้อที่ปิดบังหรือความลับ (จ.).” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 340) เมื่อภาษาไทยยืมมาใช้เกิดการย้ายที่ความหมายในวงศ์พท์เดียวกันคือวงศ์พท์กิริยาอาการ

1.3 แบบย้ายที่ความหมายไปยังวงศัพท์อื่นและวงศัพท์เดียวกัน พบดังนี้

1.3.1 ย้ายที่ความหมายไปยังวงศัพท์อื่นคือ คำในวงศัพท์กิริยาอาการย้ายที่ความหมายไปยังวงศัพท์มาตรา และย้ายที่ความหมายในวงศัพท์เดียวกันคือ วงศัพท์กิริยาอาการ เช่น

คำว่า 羹 管 ภาษาจีนแต่จิ๋วหมายถึง “มีนึ่ง” จัดอยู่ในวงศัพท์กิริยาอาการ พจนานุกรมฯ นิยามว่า “(ปาก) ก. ต้ม (ใช้แก່เหล้า) เช่น กิ่งเหล้า. น. หน่วยตวงเหล้าโรงเป็นต้นตามวิธีประเพณี 1 กิ่ง เท่ากับ 50 ลูกบาศก์เซนติเมตร. (จ.)” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 3) เกิดการย้ายที่ความหมายจากวงศัพท์กิริยาอาการไปยังวงศัพท์อื่นคือวงศัพท์มาตรา ได้แก่ “น. หน่วยตวงเหล้าโรงเป็นต้นตามวิธีประเพณี 1 กิ่ง เท่ากับ 50 ลูกบาศก์เซนติเมตร.” และเกิดการย้ายที่ความหมายในวงศัพท์เดียวกันคือวงศัพท์กิริยาอาการ ได้แก่ “(ปาก) ก. ต้ม (ใช้แก่งเหล้า) เช่น กิ่งเหล้า”

1.3.2 ย้ายที่ความหมายไปยังวงศัพท์อื่นคือ คำในวงศัพท์บุคคลย้ายที่ความหมายไปยังวงศัพท์กฎหมาย และย้ายที่ความหมายในวงศัพท์เดียวกันคือ วงศัพท์บุคคล เช่น

คำว่า 洪字 ภาษาจีนแต่จิ๋วหมายถึง “นักเลงอันธพาล” จัดอยู่ในวงศัพท์บุคคล พจนานุกรมฯ นิยามว่า “น. สมาคมลับของคนจีน; (กฎ) ชื่อความผิดอาญาฐานเป็นสมาชิกของคณะบุคคลซึ่งปกปิดวิธีดำเนินการและมีความมุ่งหมายเพื่อการอันมิชอบด้วยกฎหมาย เรียกว่า ความผิดฐานเป็นฮั้งยี้. (จ.)” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 1349) เกิดการย้ายที่ความหมายจากวงศัพท์บุคคลไปยังวงศัพท์อื่นคือวงศัพท์กฎหมาย ได้แก่ “(กฎ) ชื่อความผิดอาญาฐานเป็นสมาชิกของคณะบุคคลซึ่งปกปิดวิธีดำเนินการและมีความมุ่งหมายเพื่อการอันมิชอบด้วยกฎหมาย เรียกว่า ความผิดฐานเป็นฮั้งยี้” และเกิดการย้ายที่ความหมายในวงศัพท์เดียวกันคือวงศัพท์บุคคล ได้แก่ “น. สมาคมลับของคนจีน”

2. ความหมายแคบเข้า

คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่มีความหมายเปลี่ยนแปลงแคบเข้าเมื่อนำมาวิเคราะห์จัดกลุ่มความหมายแล้วพบว่า ส่วนใหญ่ข้อมูลความหมายจากผู้ออกภาษามีคำในวงศัพท์บุคคล และวงศัพท์สิ่งของมากที่สุด ข้อมูลความหมายจากพจนานุกรมฯ มีคำในวงศัพท์

เครื่องบริโภคมากที่สุด การเปลี่ยนแปลงความหมายแคบเข้าของคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่เกิดขึ้นกับวงศัพท์มี 1 แบบคือ แบบความหมายแคบเข้าในวงศัพท์เดียวกัน รายละเอียดดังนี้

2.1 ความหมายแคบเข้าในวงศัพท์พาณิชย์ เช่น

คำว่า หุ่น 份 ภาษาจีนแต้จิ๋วหมายถึง “ส่วนที่ร่วมลงทุน” พจนานุกรมฯ นิยามว่า “น. ส่วนที่ลงทุนเท่ากันในการค้าขายเป็นต้น. (เทียบภาษาจีนแต้จิ๋ว หุ่น ว่า หุ่น, ส่วน)” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 1279) เมื่อภาษาไทยยืมมาใช้ขอบเขตความหมายของคำลดลงในวงศัพท์เดียวกันคือวงศัพท์พาณิชย์ ภาษาจีนแต้จิ๋วไม่ได้เจาะจงว่าต้องเป็นการลงทุนที่เท่ากันอย่างความหมายในพจนานุกรมฯ

2.2 ความหมายแคบเข้าในวงศัพท์สิ่งของ เช่น

คำว่า เอี่ยม 揀 ภาษาจีนแต้จิ๋วหมายถึง “ผ้าปิดอก” พจนานุกรมฯ นิยามว่า “น. แผ่นผ้าสำหรับคาดหน้าอกเด็กเล็ก ๆ, เต่า กี่ว่า (ดู เต่า 2)(จ.)” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 1397) เมื่อภาษาไทยยืมมาใช้ขอบเขตความหมายของคำลดลงในวงศัพท์เดียวกันคือวงศัพท์สิ่งของ ภาษาจีนแต้จิ๋วไม่ได้หมายถึงเฉพาะสำหรับเด็กเล็กอย่างพจนานุกรมฯ แต่หมายถึงผ้าปิดอกสำหรับเด็กหรือผู้ใหญ่ก็ได้

2.3 ความหมายแคบเข้าในวงศัพท์เครื่องบริโภค เช่น

คำว่า แป๊ะชะ 白煮 ภาษาจีนแต้จิ๋วหมายถึง “อาหารที่ต้มเป่ลาโดยไม่ใส่เครื่อง” พจนานุกรมฯ นิยามว่า น. ชื่ออาหารใช้ปลาหนึ่งจึ่งน้ำส้มกินกับผัก. (จ.)” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 719) เมื่อภาษาไทยยืมมาใช้ขอบเขตความหมายของคำลดลงในวงศัพท์เดียวกันคือวงศัพท์เครื่องบริโภค ภาษาจีนแต้จิ๋วหมายถึงอาหารอะไรก็ได้นำมาต้มเป่ลาๆ ขณะที่พจนานุกรมฯ หมายถึงเฉพาะปลาเท่านั้น

2.4 ความหมายแคบเข้าในวงศัพท์ความเชื่อ เช่น

คำว่า กงเต็ก 公德 ภาษาจีนแต้จิ๋วหมายถึง “พิธีกรรมงานศพของจีน” พจนานุกรมฯ นิยามว่า “น. การทำบุญให้แก่ผู้ตายตามพิธีของนักบวชนิกายจีนและญวน มี

การสวดและเผากระดาษที่ทำเป็นรูปต่าง ๆ มีบ้านเรือน คนใช้ เป็นต้น. (จ.)” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 3) เมื่อภาษาไทยยืมมาใช้ขอบเขตความหมายของคำลดลงในวงศัพท์เดียวกันคือวงศัพท์ความเชื่อ ภาษาจีนแต่จี๋หมายถึงทั้งพิธีกรรมงานศพซึ่งครอบคลุมถึงการทำบุญให้ผู้ตายด้วย แต่พจนานุกรมฯ หมายถึงเฉพาะการทำบุญให้แก่ผู้ตาย

2.5 ความหมายแคบเข้าในวงศัพท์บุคคล เช่น

คำว่า 你 ภาษาจีนแต่จี๋หมายถึง “คุณ เป็นสรรพนามบุรุษที่ 2” พจนานุกรมฯ นิยามว่า “(ปาก) ส. คำใช้แทนผู้ที่เราพูดด้วย เพศชาย ใช้พูดกับผู้ที่เสมอกันหรือผู้น้อยในทำนองเป็นกันเอง, เป็นสรรพนามบุรุษที่ 2. (จ. ลือ ว่า คำใช้เรียกบุรุษที่ 2)” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 1018) เมื่อภาษาไทยยืมมาใช้ขอบเขตความหมายของคำลดลงในวงศัพท์เดียวกันคือวงศัพท์บุคคล ภาษาจีนแต่จี๋หมายถึงสรรพนามบุรุษที่ 2 เป็นคำที่ใช้ได้กับทุกเพศทุกวัย ขณะที่พจนานุกรมฯ ใช้กับเฉพาะเพศชาย ใช้พูดกับผู้ที่เสมอกันหรือผู้น้อยในทำนองเป็นกันเอง

2.6 ความหมายแคบเข้าในวงศัพท์วงจรชีวิต เช่น

คำว่า 生日 ภาษาจีนแต่จี๋มีความหมายถึง “วันเกิด” พจนานุกรมฯ นิยามว่า “น. วันที่มีอายุครบ 5 รอบนักขัตตร คือ 60 ปีบริบูรณ์ตามคติของจีน, เรียกการทำบุญในวัน เช่นนั้นว่า ทำบุญแซยิด (จ.)” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 386) เมื่อภาษาไทยยืมมาใช้ขอบเขตความหมายของคำลดลงในวงศัพท์เดียวกันคือวงศัพท์วงจรชีวิต ภาษาจีนแต่จี๋หมายถึงวันเกิดซึ่งไม่ได้เจาะจงเฉพาะวันเกิดที่มีอายุครบ 60 ปีอย่างพจนานุกรมฯ

3. ความหมายกว้างออก

คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่ความหมายเปลี่ยนแปลงกว้างออกเมื่อนำมาวิเคราะห์จัดกลุ่มความหมายแล้วพบว่า ส่วนใหญ่ข้อมูลความหมายจากผู้ออกภาษามีคำในวงศัพท์กิริยาอาการมากที่สุดเช่นเดียวกับข้อมูลความหมายจากพจนานุกรมฯ การเปลี่ยนแปลงความหมายกว้างออกของคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่เกิดขึ้นกับวงศัพท์มี 3 แบบ คือ 3.1) แบบขยายความหมายกว้างออกไปยังวงศัพท์อื่น 3.2) แบบขยายความหมายกว้างออกในวง

ศัพท์เดียวกัน และ 3.3) แบบขยายความหมายกว้างออกไปยังวงศ์ฟท์อื่นและวงศ์ฟท์เดียวกัน รายละเอียดดังนี้

3.1 แบบขยายความหมายกว้างออกไปยังวงศ์ฟท์อื่น พบดังนี้

3.1.1 คำในวงศ์ฟท์พาดิซึย ขยายความหมายเพิ่มไปยังวงศ์ฟท์คุณลักษณะ เช่น

คำว่า ยี่ห้อ 字号 ภาษาจีนแต้จิ๋วหมายถึง “ตราสินค้า ชื่อร้านค้า” จัดอยู่ในวงศ์ฟท์พาดิซึย พจนานุกรมฯ นิยามว่า “น. เครื่องหมายสำหรับร้านค้าหรือการค้า, ชื่อร้านค้า; เครื่องหมาย เช่น สินค้ายี่ห้อนี้รับประกันได้; (ปาก) ลักษณะ เช่น เด็กคนนี้น้ำตาบอภัยห้อโกง; ชื่อเสียง เช่น ต้องรักษายี่ห้อให้ดี อย่าทำให้เสียยี่ห้อ. (จ.)” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 908) ความหมายเดิมจัดอยู่ในวงศ์ฟท์พาดิซึยได้แก่ “น. เครื่องหมายสำหรับร้านค้าหรือการค้า, ชื่อร้านค้า; เครื่องหมาย เช่น สินค้ายี่ห้อนี้รับประกันได้” เมื่อภาษาไทยยืมมาใช้ขอบเขตความหมายขยายเพิ่มขึ้นไปยังวงศ์ฟท์อื่นคือวงศ์ฟท์คุณลักษณะ ได้แก่ “(ปาก) ลักษณะ เช่น เด็กคนนี้น้ำตาบอภัยห้อโกง; ชื่อเสียง เช่น ต้องรักษายี่ห้อให้ดี อย่าทำให้เสียยี่ห้อ”

3.1.2 คำในวงศ์ฟท์เครื่องบริโภค ขยายความหมายเพิ่มไปยังวงศ์ฟท์คุณลักษณะ เช่น

คำว่า ลินจี 荔枝 ภาษาจีนแต้จิ๋วหมายถึง “ผลไม้ชนิดหนึ่งลูกเล็กเปลือกสีแดงรสชาติเปรี้ยวๆหวานๆ” จัดอยู่ในวงศ์ฟท์เครื่องบริโภค พจนานุกรมฯ นิยามว่า “น. ชื่อไม้ต้นชนิด *Litchi chinensis* Sonn. ในวงศ์ Sapindaceae ผลกลม สีแดง รสเปรี้ยว ๆ หวาน ๆ มีหลายพันธุ์ เช่น กะเทยนางหมั่น โอเฮียะ กิมเจ็ง, สีละมัน ก็เรียก. (จ. ลิจิ). ว. สีแดงเข้มคล้ายเปลือกลันจี เรียกว่า สีลันจี. (จ. อินจี)” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 1015) ความหมายเดิมจัดอยู่ในวงศ์ฟท์เครื่องบริโภคคือ “ชื่อไม้ต้นชนิด *Litchi chinensis* Sonn. ในวงศ์ Sapindaceae ผลกลม สีแดง รสเปรี้ยว ๆ หวาน ๆ มีหลายพันธุ์ เช่น กะเทยนางหมั่น โอเฮียะ กิมเจ็ง, สีละมัน ก็เรียก” เมื่อภาษาไทยยืมมาใช้ขอบเขตความหมายขยายเพิ่มขึ้นไปยังวงศ์ฟท์อื่นคือวงศ์ฟท์คุณลักษณะ ได้แก่ “สีแดงเข้มคล้ายเปลือกลันจี เรียกว่า สีลันจี”

3.2 แบบขยายความหมายกว้างออกในวงศัพท์เดียวกัน พบดังนี้

3.2.1 ความหมายกว้างออกในวงศัพท์บุคคล เช่น

คำว่า 頭家 ภาษาจีนแต้จิ๋วหมายความว่า “เจ้าของกิจการ” พจนานุกรมานิยามว่า “น. ตำแหน่งข้าราชการฝ่ายในในพระราชสำนัก; ผู้ใหญ่ที่เป็นประธานในการสวดและการหมั้น; เรียกชายจีนที่เป็นผู้ใหญ่และมีฐานะดี, เรียกชายจีนที่เป็นเจ้าของกิจการ. (จ. เก้าแก่)” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 496) เมื่อภาษาไทยยืมมาใช้เกิดการขยายขอบเขตความหมายในวงศัพท์เดียวกันคือวงศัพท์บุคคล โดยภาษาจีนแต้จิ๋วหมายถึงเฉพาะเจ้าของกิจการเท่านั้น ขณะที่พจนานุกรมามีขอบเขตขยายความหมายเพิ่มขึ้นหมายถึงตำแหน่งข้าราชการฝ่ายในในพระราชสำนัก; ผู้ใหญ่ที่เป็นประธานในการสวดและการหมั้น; เรียกชายจีนที่เป็นผู้ใหญ่และมีฐานะดี

3.2.2 ความหมายกว้างออกในวงศัพท์เครื่องบริโภค เช่น

คำว่า เกาเหลา 高樓 ภาษาจีนแต้จิ๋วหมายถึง “อาหารคาวประเภทแกงที่ใส่น้ำมันหลายอย่างรวมกันซึ่งมีแต่น้ำมัน” พจนานุกรมานิยามว่า “น. แกงมีลักษณะอย่างแกงจืด. (จ.)” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 145) เมื่อภาษาไทยยืมมาใช้เกิดการขยายขอบเขตความหมายในวงศัพท์เดียวกันคือวงศัพท์เครื่องบริโภค โดยภาษาจีนแต้จิ๋วหมายถึงเฉพาะแกงซึ่งมีแต่น้ำมัน ขณะที่พจนานุกรมามีขอบเขตขยายความหมายเพิ่มขึ้นหมายถึงแกงที่มีลักษณะอย่างแกงจืดอาจมีเนื้อล้วนหรือไม่ก็ได้

3.2.3 ความหมายกว้างออกในวงศัพท์คุณลักษณะ เช่น

คำว่า เกี 假 ภาษาจีนแต้จิ๋วหมายถึง “ปลอม” พจนานุกรมานิยามว่า “ว. ปลอมหรือเลียนแบบเพื่อให้หลงผิดว่าเป็นของแท้, ไม่ใช่ของแท้, ไม่ใช่ของจริง, โดยปริยายหมายความว่าไม่มีราคา, ใช้การไม่ได้. (จ.)” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 137) เมื่อภาษาไทยยืมมาใช้เกิดการขยายขอบเขตความหมายในวงศัพท์เดียวกันคือ วงศัพท์คุณลักษณะ โดยภาษาจีนแต้จิ๋วหมายถึงเฉพาะปลอม ขณะที่พจนานุกรมามีขอบเขตขยายความหมายเพิ่มขึ้นหมายถึงไม่มีราคา ใช้การไม่ได้

3.2.4 ความหมายกว้างออกในวงศัพท์กิริยาอาการ เช่น

คำว่า 搞 革 ภาษาจีนแต้จิ๋วหมายถึง “วางท่า” พจนานุกรมฯ นิยามว่า “(ปาก) ก. วางท่า; ขับไล่. (จ.)” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 137) เมื่อภาษาไทยยืมมาใช้เกิดการขยายขอบเขตความหมายในวงศัพท์เดียวกันคือวงศัพท์กิริยาอาการ โดยภาษาจีนแต้จิ๋วหมายถึงเฉพาะวางท่า ขณะที่พจนานุกรมฯ มีขอบเขตขยายความหมายเพิ่มขึ้นหมายถึงขับไล่

3.2.5 ความหมายกว้างออกในวงศัพท์บันเทิง เช่น

คำว่า 把戏 ภาษาจีนแต้จิ๋วหมายถึง “แสดงกล” พจนานุกรมฯ นิยามว่า “น. การแสดงกลหรือกายกรรมของนักแสดงเร่ร่อนตามที่ต่าง ๆ. (จ.)” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 697) เมื่อภาษาไทยยืมมาใช้เกิดการขยายขอบเขตความหมายในวงศัพท์เดียวกันคือวงศัพท์บันเทิง โดยภาษาจีนแต้จิ๋วหมายถึงเฉพาะแสดงกล ขณะที่พจนานุกรมฯ มีขอบเขตขยายความหมายเพิ่มขึ้นหมายถึงกายกรรมของนักแสดงเร่ร่อนตามที่ต่าง ๆ

3.3 แบบขยายความหมายกว้างออกไปยังวงศัพท์อื่นและวงศัพท์เดียวกัน พบดังนี้

แบบขยายความหมายกว้างออกไปยังวงศัพท์อื่นคือ คำในวงศัพท์กิริยาอาการขยายความหมายกว้างออกไปยังวงศัพท์เครื่องบริโภคและวงศัพท์บุคคล และขยายความหมายกว้างออกในวงศัพท์เดียวกันคือ วงศัพท์กิริยาอาการ

คำว่า 焗 ภาษาจีนแต้จิ๋วหมายถึง “ต้มอาหารด้วยไฟอ่อนๆ นานๆ” จัดอยู่ในวงศัพท์กิริยาอาการ พจนานุกรมฯ นิยามว่า “ก. ทำให้สุกด้วยวิธีเอาของใส่ภาชนะวางในภาชนะที่มีน้ำแล้วเอาฝาครอบ ตั้งไฟให้น้ำเดือด เช่น ตุ่นไข่ ตุ่นข้าว, เคี่ยวให้เปื่อย เช่น ตุ่นเนื้อ ตุ่นเป็ด. น. เรียกสิ่งที่ทำให้สุกโดยวิธีดังกล่าว เช่น ไข่ตุ๋น เนื้อตุ๋น เป็ดตุ๋น; (ปาก) โดยปริยายหมายความว่า หลอกลวงเอาไปแทบหมดตัว, ผู้ถูกหลอกลวงเอาไปแทบหมดตัว เรียกว่า ผู้ถูกตุ๋น. (จ.)” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 471) ความหมายเดิมจัดอยู่ในวงศัพท์กิริยาอาการได้แก่ “เคี่ยวให้เปื่อย เช่น ตุ่นเนื้อ ตุ่นเป็ด” เมื่อภาษาไทยยืมมาใช้เกิดการขยายความหมายกว้างออกจากวงศัพท์กิริยาอาการไปยังวงศัพท์อื่นคือวงศัพท์เครื่องบริโภคและวงศัพท์บุคคล ส่วนที่ขยายความหมายเพิ่มไปยังวงศัพท์เครื่องบริโภคได้แก่ “เรียกสิ่งที่ทำให้สุก

โดยวิธีดังกล่าว เช่น ไข่ตุ๋น เนื้อตุ๋น เป็ดตุ๋น” ส่วนที่ขยายความหมายเพิ่มไปยังวงศ์ศัพท์บุคคล ได้แก่ “ผู้ถูกลอกลงเอาไปแทบหมดตัว เรียกว่า ผู้ถูกตุ๋น” และเกิดการขยายความหมายเพิ่มในวงศ์ศัพท์เดียวกันคือวงศ์ศัพท์กิริยาอาการได้แก่ “ก. ทำให้สุกด้วยวิธีเอาของใส่ภาชนะวางในภาชนะที่มีน้ำแล้วเอาฝาครอบ ตั้งไฟให้น้ำเดือด เช่น ตุ๋นไข่ ตุ๋นข้าว. (ปาก) โดยปริยายหมายความว่า หลอกลงเอาไปแทบหมดตัว”

สรุป

สังคมไทยประกอบด้วยผู้พูดภาษาจีนแต่จิวจำนวนมาก มีการติดต่อสัมพันธ์กัน ก่อให้เกิดการยืมคำภาษาจีนถิ่นแต่จิวมาใช้ในภาษาไทยมากกว่าภาษาจีนถิ่นอื่น เมื่อยืมคำในภาษาดังกล่าวเข้ามาใช้ในภาษาไทยแล้ว ความหมายของคำมีการเปลี่ยนแปลงและมีผลที่เกิดกับวงศ์ศัพท์ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงประเภทความหมายย้ายที่ซึ่งเป็นการนำคำไปอ้างถึงสิ่งใหม่ที่ต่างจากเดิม พบแบบย้ายที่ความหมายไปยังวงศ์ศัพท์อื่น แบบย้ายที่ความหมายในวงศ์ศัพท์เดียวกัน และแบบย้ายที่ความหมายไปยังวงศ์ศัพท์อื่นและในวงศ์ศัพท์เดียวกัน ส่วนใหญ่ข้อมูลความหมายของคำจากผู้ออกภาษาเป็นคำในวงศ์ศัพท์กิริยาอาการ และจากพจนานุกรมฯ เป็นคำในวงศ์ศัพท์บุคคล การเปลี่ยนแปลงประเภทความหมายแคลงซึ่งเป็นการลดขอบเขตความหมายของคำ พบเฉพาะการเปลี่ยนแปลงความหมายในวงศ์ศัพท์เดียวกัน ส่วนใหญ่ข้อมูลความหมายของคำจากผู้ออกภาษาเป็นคำในวงศ์ศัพท์บุคคลและวงศ์ศัพท์สิ่งของ จากพจนานุกรมฯ เป็นคำในวงศ์ศัพท์เครื่องบริโภค และการเปลี่ยนแปลงประเภทความหมายกว้างออกซึ่งเป็นการขยายขอบเขตความหมายของคำเพิ่มขึ้น พบแบบขยายความหมายกว้างออกไปยังวงศ์ศัพท์อื่น แบบขยายความหมายกว้างออกในวงศ์ศัพท์เดียวกัน และแบบขยายความหมายกว้างออกไปยังวงศ์ศัพท์อื่นและวงศ์ศัพท์เดียวกัน ส่วนใหญ่ข้อมูลความหมายของคำจากผู้ออกภาษาเป็นคำในวงศ์ศัพท์กิริยาอาการเช่นเดียวกับพจนานุกรมฯ การที่ภาษาไทยยืมคำภาษาจีนมาใช้แล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงความหมายดังกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า คำภาษาจีนแต่จิวเมื่อไทยยืมมาใช้แล้วมีการปรับรับให้เข้ากับวิถีไทยโดยส่วนมากเป็นการปรับความหมายของคำวงศ์ศัพท์กิริยาอาการ วงศ์ศัพท์บุคคล วงศ์ศัพท์สิ่งของ และวงศ์ศัพท์เครื่องบริโภค

อภิปรายผล

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาการเปลี่ยนแปลงความหมายคำยืมภาษาจีนแต่จิวในภาษาไทยและผลที่เกิดกับวงศัพท์ ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลด้วยแนวคิดเรื่องการเปลี่ยนแปลงความหมายร่วมกับการจัดกลุ่มความหมาย ยังไม่พบงานใดที่ศึกษาด้วยแนวทางดังกล่าวร่วมกัน แต่พบงานวิจัยอื่นที่ศึกษาใกล้เคียงกันในอาณานิคมเดียวกันคือ ศึกษาเกี่ยวกับคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยด้วยแนวคิดเรื่องการเปลี่ยนแปลงความหมายและเรื่องการจัดกลุ่มความหมาย แต่เป็นการศึกษาแยกกัน ทว่าหากนำผลการวิจัยที่ได้นี้มาอภิปรายร่วมกับงานอื่นที่อยู่ใกล้เคียงในอาณานิคมเดียวกันจะพบลักษณะบางประการที่เหมือนและต่างกัน ดังนี้

1.) การอภิปรายผลงานวิจัยนี้กับงานศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้องในอาณานิคมแนวคิดเรื่องการเปลี่ยนแปลงความหมาย

งานวิจัยนี้ต่างจากงานวิจัยอื่นคือ งานวิจัยนี้วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำยืมภาษาจีนถิ่นแต่จิวในภาษาไทยเฉพาะคำยืมภาษาจีนถิ่นแต่จิวที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546) เท่านั้น ซึ่งมีจำนวนคำภาษาจีนแต่จิว 126 คำ เป็นการวิเคราะห์โดยนำความหมายของคำที่ได้จากผู้บอกภาษาชาวจีนแต่จิวไปวิเคราะห์เทียบกับความหมายของคำจากพจนานุกรม ฯ พบว่า มีคำภาษาจีนแต่จิวที่ยืมมาแล้วความหมายคงที่มากที่สุด 71 คำ รองลงมาคือคำภาษาจีนแต่จิวที่ความหมายเปลี่ยนแปลงมีจำนวน 50 คำ ซึ่งพบว่าความหมายของคำที่เปลี่ยนแปลงประเภทความหมายย้ายที่ ความหมายแคบเข้า และความหมายกว้างออกมีจำนวนใกล้เคียงกัน กล่าวคือ คำที่มีความหมายย้ายที่มีจำนวน 17 คำ เช่นเดียวกับคำที่มีความหมายแคบเข้า และคำที่มีความหมายกว้างออกมีจำนวน 16 คำ เมื่อนำไปอภิปรายกับงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องพบดังนี้

งานวิจัยเรื่องศึกษาคำยืมภาษาจีนที่ใช้ในภาษาไทยถิ่น ตำบลบ่อทราย อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ของคณินิจ ปัทมปราณี (2542) เป็นงานวิจัยที่ระบุพื้นที่ภูมิศาสตร์ที่ศึกษา มีจำนวนคำที่ใช้วิเคราะห์ 556 คำ เก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาชาวไทยเชื้อสายจีนถิ่นต่างๆ แล้ววิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงความหมายโดยนำความหมายที่ได้จากผู้บอกภาษาจีนถิ่นต่างๆ ไปเปรียบเทียบกับความหมายที่รับมาใช้ในภาษาไทยถิ่น การวิเคราะห์ข้อมูลนี้เป็น

การวิเคราะห์ร่วมกันทุกจีนถิ่นไม่ได้วิเคราะห์แยกตามภาษาจีนถิ่น ผลการวิเคราะห์ที่ได้จึงเป็นภาพรวมของคำยืมภาษาจีนในพื้นที่ดังกล่าว ผลการวิจัยที่ได้พบว่า ความหมายที่ภาษาไทยยืมคำภาษาจีนมาใช้มี 4 ประเภทคือ ความหมายคงที่ ความหมายย้ายที่ ความหมายแคบเข้า และความหมายกว้างออก ทั้งนี้ภาษาไทยยืมคำภาษาจีนมาใช้ในการความหมายคงที่มากที่สุดซึ่งตรงกับผลการวิจัยของผู้วิจัย

ตำราเรื่องคำยืมภาษาไทยของพนมพร นิรัญทวี (2545) เสนอว่า คำภาษาจีนในภาษาไทยบางคำมีความหมายเปลี่ยนไปซึ่งส่วนมากเปลี่ยนไปในลักษณะของความหมายย้ายที่ พร้อมทั้งได้ยกตัวอย่างคำยืมภาษาจีนประกอบการอธิบาย ตำราดังกล่าวอธิบายให้เห็นภาพกว้าง งานวิจัยเรื่องศึกษาความเข้าใจความหมายของคำยืมภาษาจีนถิ่นแต่จิวในการใช้ภาษาไทย ของ Nachon Treeporntip (2003) นำคำยืมภาษาจีนมาใช้วิเคราะห์จำนวน 290 คำ เก็บข้อมูลสัมภาษณ์คนไทยเชื้อสายจีนแต่จิวและคนไทยเชื้อสายไทยกลุ่มละ 25 คน เป็นการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงความหมายด้วยการเปรียบเทียบความหมายของคำจากพจนานุกรมภาษาจีนแต่จิวกับข้อมูลความหมายของคำที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า การเข้าใจความหมายของคนไทยเชื้อสายจีนแต่จิวและคนไทยเชื้อสายไทยเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ คำยืมภาษาจีนประเภทความหมายย้ายที่มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ ประเภทความหมายกว้างออก และประเภทความหมายแคบเข้า ตามลำดับ ทั้งตำราของพนมพร นิรัญทวี (2545) และงานวิจัยของ Nachon Treeporntip (2003) พบว่ามีจำนวนคำยืมภาษาจีนที่ความหมายเปลี่ยนแปลงประเภทความหมายย้ายที่มีจำนวนมากที่สุด ซึ่งต่างกับผลการวิจัยของผู้วิจัยที่พบว่า คำยืมภาษาจีนแต่จิวในภาษาไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงความหมายทั้งความหมายย้ายที่ ความหมายแคบเข้า และความหมายกว้างออกมีจำนวนใกล้เคียงกัน

จากการอภิปรายผลงานที่เกี่ยวข้องพบว่า สิ่งที่ทำให้จำนวนคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยในแต่ละประเภทการเปลี่ยนแปลงความหมายของแต่ละงานแตกต่างกันนั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนคำที่ใช้ในการศึกษา ความหมายของคำที่ได้จากแหล่งข้อมูล และความต่างของแหล่งข้อมูลที่นำมาใช้วิเคราะห์การเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงความหมาย อย่างไรก็ตามหากงานวิจัยนี้ขยายขอบเขตการเก็บข้อมูลคำยืมภาษาจีนแต่จิวนอกเหนือจากที่ปรากฏเฉพาะในพจนานุกรมฯ น่าจะมีจำนวนคำที่ความหมายเปลี่ยนแปลงและสามารถนำมาใช้ใน

การวิจัยได้มากกว่านี้ ข้อมูลที่มากขึ้นเมื่อนำมาวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงความหมายแล้ว อาจช่วยให้เห็นจำนวนคำในแต่ละประเภทของการเปลี่ยนแปลงความหมายที่มีจำนวนแตกต่างกัน โดยอาจมีประเภทใดประเภทหนึ่งมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การใช้ภาษาและอิทธิพลวิถีชีวิตวัฒนธรรมของชาวจีนแต่จิวที่มีต่อไทยในแง่มุมอื่นเพิ่มขึ้น หรืออาจจะมีจำนวนใกล้เคียงกันดังเช่นผลการวิจัยนี้ก็เป็นได้

2. การอภิปรายผลงานวิจัยนี้กับงานศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้องในอาณาบริเวณแนวคิด เรื่องการจัดกลุ่มความหมาย

ส่วนหนึ่งของงานวิจัยนี้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดกลุ่มความหมายของวงศ์ศัพท์คำยืมภาษาจีนแต่จิวในภาษาไทยโดยศึกษาการจัดกลุ่มความหมายคำยืมภาษาจีนถิ่นแต่จิวในภาษาไทยที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546) เฉพาะคำที่ความหมายเปลี่ยนแปลง มีการวิเคราะห์จัดกลุ่มความหมายคำของข้อมูลความหมายจากผู้บอกภาษากลุ่มหนึ่งและจากพจนานุกรมฯ อีกกลุ่มหนึ่ง มีการพิจารณาว่าในแต่ละประเภทการเปลี่ยนแปลงความหมาย วงศัพท์ของแต่ละแหล่งข้อมูลวงศ์ศัพท์ใดมีจำนวนมากที่สุด และวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นกับวงศ์ศัพท์ของคำโดยนำวงศ์ศัพท์ของคำที่ได้จากผู้บอกภาษาไปวิเคราะห์เทียบกับวงศ์ศัพท์ที่ได้จากพจนานุกรมฯ จากข้อมูลพบว่ามีวงศ์ศัพท์ดังนี้ วงศัพท์พาดินศัพท์บุคคล วงศัพท์สิ่งของ วงศัพท์สิ่งปลูกสร้าง วงศัพท์เครื่องบริโภค วงศัพท์บันเทิง วงศัพท์ความเชื่อ วงศัพท์กิริยาอาการ วงศัพท์คุณลักษณะ วงศัพท์รัฐศาสตร์ วงศัพท์สัตว์ วงศัพท์วงจรชีวิต วงศัพท์มาตรา วงศัพท์กฎหมาย และวงศ์ศัพท์ลำดับที่ ซึ่งแต่ละวงศ์ศัพท์ได้กำหนดขอบเขตความหมายไว้ดังปรากฏในวิธีวิจัยที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลความหมายของคำจากผู้บอกภาษามีคำในวงศ์ศัพท์กิริยาอาการมากที่สุด และจากพจนานุกรมฯ มีคำในวงศ์ศัพท์เครื่องบริโภคมากที่สุด นอกจากนี้พบว่าในแต่ละประเภทของการเปลี่ยนแปลงความหมายคำยืมภาษาจีนแต่จิวมีการเปลี่ยนแปลงดังนี้ ความหมายย้ายที่พบแบบย้ายที่ความหมายไปยังวงศ์ศัพท์อื่น แบบย้ายที่ความหมายในวงศ์ศัพท์เดียวกัน แบบย้ายที่ความหมายไปยังวงศ์ศัพท์อื่นและวงศ์ศัพท์เดียวกัน ความหมายแคบเข้าพบแบบความหมายลดลงในวงศ์ศัพท์เดียวกัน และความหมายกว้างออกพบแบบขยายความหมายไปยังวงศ์ศัพท์อื่น แบบขยายความหมายในวงศ์ศัพท์เดียวกัน แบบ

ขยายความหมายไปยังวงศ์พือื่นและวงศ์พืเดียวกัน คำยืมภาษาจีนแต่จืวในภาษาไทย ประเภทความหมายยัยที่พบว่ ส่วนใหญ่ความหมายของคำจากผู้บอกภาษาอยู่วงศ์พื กิริยาอาการ จากพจนานุกรมฯ อยู่วงศ์พืบุคคล ประเภทความหมายแคบเข้าพบว่ ส่วน ใหญ่ความหมายของคำจากผู้บอกภาษาอยู่วงศ์พืบุคคล และวงศ์พืสิ่งของ จาก พจนานุกรมฯ อยู่วงศ์พืเครื่องบริโภค และประเภทความหมายกว้างออกพบว่ ส่วนใหญ่ ความหมายของคำจากผู้บอกภาษาอยู่วงศ์พืกิริยาอาการเช่นเดียวกับพจนานุกรมฯ คำ ภาษาจีนแต่จืวถูกยืมมาใช้โดยปรับให้เข้ากับวิถีไทยโดยเฉพาะคำวงศ์พืกิริยาอาการ วง ศัพท์บุคคล วงศัพท์สิ่งของ และวงศ์พืเครื่องบริโภค

งานที่ศึกษาการจัดกลุ่มความหมายวงศ์พืคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยแต่ละงานมี การจัดกลุ่มความหมายวงศ์พืต่างกัน ดังนี้ งานตำราของพนมพร นิรัญทวี (2545) และ วิไล ศักดิ์ กิ่งคำ (2550) มีจุดมุ่งหมายของการจัดกลุ่มความหมายคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยเพื่อ ใช้ประกอบการอธิบายในตำรา งานดังกล่าวข้างต้นจัดกลุ่มความหมายของคำยืมภาษาจีนใน ภาพกว้าง มีการจัดกลุ่มที่ใกล้เคียงกับงานวิจัยนี้คือมี วงการโภชนาการ วงการธุรกิจ วงการศาสนา วงการสัตว์ ส่วนผลการจัดกลุ่มความหมายที่ต่างจากงานวิจัยนี้พบว่า ในงาน ตำราพบว่า พนมพร นิรัญทวี (2545) มีวงศ์พืเพิ่มขึ้น ได้แก่ หมวดเครือญาติ หมวด ธรรมชาติ หมวดคำบอกจำนวนนับ และหมวดคำอื่น แต่ไม่มีวงศ์พืบันเทิง วงศัพท์กิริยา อาการ วงศัพท์รัฐศาสตร์ วงศัพท์สิ่งปลูกสร้าง วงศัพท์วงจรชีวิต วงศัพท์มาตรา ดังเช่นที่ ปรากฏในงานวิจัยนี้ และงานวิจัยนี้ต่างจากตำราของ วิไลศักดิ์ กิ่งคำ (2550) คือวิไลศักดิ์มี วงการแพทย์ วงการเกษตรกรรม และวงการเบ็ดเตล็ด แต่ไม่มีวงศ์พืบุคคล วงศัพท์ สิ่งของ วงศัพท์สิ่งปลูกสร้าง วงศัพท์บันเทิง วงศัพท์กิริยาอาการ วงศัพท์คุณลักษณะ วง ศัพท์รัฐศาสตร์ วงศัพท์สัตว์ วงศัพท์วงจรชีวิต วงศัพท์มาตรา วงศัพท์กฎหมาย และวง ศัพท์ลำดับที่ ดังปรากฏในงานวิจัยนี้

ส่วนงานวิจัยพบว่า งานวิจัยของปราณี กายอรุณสุทธิ (2526) เป็นงานวิจัยที่มุ่ง ศึกษาเรื่องเสียงแต่ส่วนหนึ่งของการนำเสนอข้อมูลเสียงคำภาษาจีนถิ่นต่างๆ ได้มีการจัดกลุ่ม ความหมายคำเป็นหมวดต่างๆ ใช้คำในการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 463 คำ และงานวิจัย ของ Nachon Treeporntip (2003) วิเคราะห์คำยืมภาษาจีนจำนวน 290 คำโดยจัดกลุ่ม ความหมายแยกกันระหว่างแหล่งข้อมูลจากผู้บอกภาษาและแหล่งข้อมูลจากพจนานุกรมฯ

พบว่า ทั้งงานวิจัยของปราณี ภายอรุณสุทธิ (2526) และงานวิจัยของ Nachon Treepornitip (2003) จัดกลุ่มความหมายไว้อุดคล้องกับงานวิจัยนี้คือ มีหมวดธุรกิจ แต่ งานวิจัยของปราณี ภายอรุณสุทธิ (2526) มีวงศ์พท์ที่แตกต่างได้แก่ หมวดคำเรียกญาติ หมวดเสื้อผ้า-เครื่องแต่งกาย-เครื่องประดับ หมวดอาหาร-การปรุงอาหาร หมวดสำนวนพูด-ภาษาสแลง หมวดเครื่องมือ-เครื่องใช้-เครื่องเรือน หมวดความเชื่อ-ศาสนา-ประเพณี-วรรณคดี หมวดอาชีพ-ตำแหน่ง หมวดการละเล่น หมวดสถานที่ หมวดลักษณะนาม-จำนวน-มาตรา หมวดดอกไม้-ต้นไม้ หมวดคำเรียกชนชาติ หมวดยานพาหนะ และหมวด เบ็ดเตล็ด แต่ไม่มีวงศ์พท์บุคคล วงศ์พท์สิ่งของ วงศ์พท์สิ่งปลูกสร้าง วงศ์พท์เครื่องบริโภค วงศ์พท์บันเทิง วงศ์พท์ความเชื่อ วงศ์พท์กิริยาอาการ วงศ์พท์คุณลักษณะ วงศ์พท์ รัฐศาสตร์ วงศ์พท์สัตว์ วงศ์พท์วงจรชีวิต วงศ์พท์มาตรา วงศ์พท์กฎหมาย และวงศ์พท์ ลำดับที่ ดังเช่นที่ปรากฏในงานวิจัยนี้ ส่วนงานวิจัยของ Nachon Treepornitip (2003) มี วงศ์พท์ที่แตกต่างได้แก่ หมวดสถานภาพทางสังคม หมวดอุปกรณ์-เครื่องมือ หมวดมาตรา วัด-ปริมาณ หมวดสิ่งก่อสร้าง-เครื่องเรือน หมวดการอ้างถึงบุคคล หมวดประเพณี หมวด การละเล่น-กีฬา และหมวดคมนาคม แต่ไม่มีวงศ์พท์บุคคล วงศ์พท์สิ่งของ วงศ์พท์สิ่งปลูก สร้าง วงศ์พท์เครื่องบริโภค วงศ์พท์บันเทิง วงศ์พท์ความเชื่อ วงศ์พท์กิริยาอาการ วงศ์พท์ คุณลักษณะ วงศ์พท์รัฐศาสตร์ วงศ์พท์สัตว์ วงศ์พท์วงจรชีวิต วงศ์พท์มาตรา วงศ์พท์ กฎหมาย และวงศ์พท์ลำดับที่ ดังเช่นที่ปรากฏในงานวิจัยนี้

นอกจากนี้ยังมีงานในภาคนิพนธ์ของธีระพันธ์ วงศ์ไทย (Theraphan Vongthai, 1969 อ้างใน ปราณี ภายอรุณสุทธิ, 2526) ที่ศึกษาคำยืมภาษาจีนซึ่งไม่ได้ศึกษาเฉพาะคำที่ ความหมายเปลี่ยนแปลง และตำราเรื่องหลักภาษาไทยของสุริวงค์ พงษ์ไพบูลย์ (2538) ซึ่ง ไม่ได้ระบุถิ่นภาษาจีนที่ศึกษา ไม่ได้ศึกษาเฉพาะคำที่ความหมายเปลี่ยนแปลง ทั้ง 2 งาน เป็นการจัดกลุ่มความหมายของคำยืมภาษาจีนในภาพกว้าง ทั้งงานของธีระพันธ์ วงศ์ไทย (1969) และสุริวงค์ พงษ์ไพบูลย์ (2538) เสนอว่า วงศ์พท์ที่มีจำนวนคำมากที่สุดคือ หมวด อาหาร ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของผู้วิจัยในแหล่งข้อมูลจากพจนานุกรมฯ จึงเป็นไปได้ว่า ความหมายของคำยืมภาษาจีนแต่จิวในวงศ์พท์เครื่องบริโภคเป็นวงศ์พท์ที่มีอิทธิพลต่อไทย มากที่สุด

ทั้งนี้วงศัพท์ที่ได้จากการจัดกลุ่มความหมายในบางตำราและบางงานวิจัยพบว่า มีการจัดกลุ่มความหมายคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยโดยใช้ชื่อเรียกต่างกันเช่น หมวดคำวงการ แวดวง สำหรับงานวิจัยนี้เรียก วงศัพท์ แต่ผลงานที่ศึกษามีจำนวนวงศัพท์และจำนวนคำในวงศัพท์มากบ้างน้อยบ้าง มีการเรียกชื่อวงศัพท์และขอบเขตวงความหมายเหมือนกันบ้างต่างกันบ้าง ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับขอบเขตความหมายของวงศัพท์ การจัดกลุ่มความหมาย การตั้งชื่อเรียกวงศัพท์ จำนวนคำ แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา รวมทั้งเงื่อนไขในการวิเคราะห์งานวิจัย

ข้อเสนอแนะ

การที่คำมีการเปลี่ยนแปลงในแต่ละประเภททั้งความหมายย้ายที่ ความหมายแคบเข้า และความหมายกว้างออก ซึ่งมีจำนวนไม่ต่างกันมากนักก่อให้เกิดความน่าสนใจที่จะศึกษาเพิ่มเติมโดยขยายจำนวนคำที่ใช้ในการวิเคราะห์เพิ่มขึ้นซึ่งได้แก่คำยืมภาษาจีนที่ปรากฏใช้ในสังคมนอกเหนือจากที่ปรากฏในพจนานุกรมฯ ประเด็นที่น่าสนใจพิจารณา คือ 1.) คำยืมภาษาจีนที่ปรากฏใช้ในสังคมแท้จริงแล้วเป็นภาษาใด กล่าวคือเป็นภาษาจีน ภาษาไทย หรือภาษาอื่น 2.) ภาษาใดยืมภาษาใด 3.) คำยืมภาษาจีนเป็นภาษาจีนถิ่นใด แล้วจึงวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงความหมาย และการจัดกลุ่มความหมาย

จากการเก็บข้อมูลคำยืมภาษาจีนแต่จั่วในภาษาไทยที่ได้จากงานวิจัยนี้มีข้อสังเกตว่า บางคำพจนานุกรมฯ ระบุลีลาภาษา (Style) ว่าเป็นภาษาปากหรือภาษาพูด ซึ่งมีทั้งหมด 10 คำ ได้แก่ คำว่า กัง เก็ก จับฉ่าย ซวย ตุ่น โผ ยี่หื้อ ลื้อ ฮั่ว เฮงซวย น่าสนใจว่านอกเหนือจากคำดังกล่าวแล้วคำยืมภาษาจีนแต่จั่วอื่นๆ เช่น กุ้ย เก้ เป็นภาษาปากด้วยหรือไม่ จึงน่าที่จะศึกษาวิจัยเรื่องลีลาภาษาของคำยืมภาษาจีนว่าคำใดบ้างที่ผู้ใช้ภาษาเห็นว่าเป็นภาษาปาก

บรรณานุกรม

- คณิงนิจ ปัทมปราณี. 2542. ศึกษาคำยืมภาษาจีนที่ใช้ในภาษาไทยถิ่น ตำบลบ่อทราย อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- จันจิรา จิตตะวิริยะพงษ์. 2546. อิทธิพลภาษาต่างประเทศในภาษาไทย. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- จำลอง พิศนาคะ. 2466-2529. 2517. พจนานุกรมจีนกลาง แต่จิ๋ว อังกฤษ ไทย. กรุงเทพฯ: บันดาลสาส์น.
- เจ วิลเลียม สกินเนอร์. 2529. สังคมจีนในประเทศไทย: ประวัติศาสตร์เชิงวิเคราะห์ [Chinese society in Thailand : an analytical history] (พรรณิ ฉัตรพลรักษ์ และคนอื่นๆ, ผู้แปล; ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช. (ต้นฉบับพิมพ์ ปี ค.ศ. 1958)
- ชลธิชา สุตมข. 2537. การศึกษาคำกริยาแสดงอาการโดยไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นในภาษาไทยโดยการจัดกลุ่มทางความหมาย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาษาศาสตร์ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทองสุข เกตุโรจน์. 2532. ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เจียรชัย เอี่ยมวรเมธ. 2541. พจนานุกรมจีน-ไทย: ฉบับนักเรียน (จีนกลาง กวางตุ้ง แต่จิ๋ว). กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- เจียรชัย เอี่ยมวรเมธ. (2543). พจนานุกรมไทย-จีน (ฉบับใหม่). (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: อักษรพิทยา.
- เจียรชัย เอี่ยมวรเมธ. (2546). ศัพท์านุกรมจีน-ไทยฉบับชินหัว: ค้นศัพท์ตามอักขระพินอิน พร้อมคำอ่านภาษาแต่จิ๋ว (ฉบับพิมพ์หนังสือตัวย่อ). กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- น้ำทิพย์ ภิงคารวัฒน์. (2541). การเปลี่ยนแปลงของภาษา: ภาษาอังกฤษผ่านกาลเวลา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรจบ พันธุมธา. 2530. ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.

ปราณี กายอรุณสุทธิ. 2526. คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยปัจจุบัน. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปราณี กุลละวณิชย์. 2544. หน่วยที่ 14 การเปลี่ยนแปลงของภาษา. ใน คณะกรรมการกลุ่มผู้ผลิตชุดวิชาภาษาไทย 3 (บรรณาธิการ), เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 3 หน่วยที่ 7-15 (น. 428-430). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พนมพร นิธิภูทิว. 2545. คำยืมในภาษาไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2498. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493. (พิมพ์ครั้งที่ 2). พระนคร: สหการพิมพ์.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2539. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชั่นส์.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2550. พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม 1 ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: บริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2552. พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม 2 ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: บริษัท ยูเนียนออลตราไวโอเล็ต จำกัด.

ลักขณา ดาวรัตนหงษ์. 2527. การเปลี่ยนแปลงความหมายในภาษาไทย. ภาษาและวัฒนธรรม, 4(1), 1-12.

วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์. 2514. ภาษาศาสตร์เชิงประวัติ: วิวัฒนาการภาษาไทยและภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิไลศักดิ์ กิ่งคำ. 2550. ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สวี่ เส้าหลิน. (2539). การหลอมตัวผสมกลมกลืนกันกับคนท้องถิ่นเป็นกระแสหลักแห่งการพัฒนาของจีนโพ้นทะเล: วิเคราะห์ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของคนจีนที่ออกไปอยู่ต่างประเทศ. ใน วรรศักดิ์ มหัทธโนบล และสุภางค์ จันทวานิชม

- (บรรณาธิการ), **ชาวจีนแต่จิวในประเทศไทยและภูมิลำเนาเดิมที่เฉาซันสมัยที่ 2**
ท่าเรือชานโลว ค.ศ. 1860-1949 (พ.ศ. 2403-2492) (น. 1-30). กรุงเทพฯ:
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุริวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. 2538. **หลักภาษาไทย**. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุริยา รัตนกุล. 2544. **อรรถศาสตร์เบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อนุนานราชชน, พระยา. 2532. **นิรุกติศาสตร์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2525. ลักษณะของการยืมภาษาและวัฒนธรรมต่างประเทศที่ปรากฏ
 ในภาษาไทย. **ศาสตร์แห่งภาษา**, 2(2), 63-77.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2532. **คำจำกัดความศัพท์ในภาษาศาสตร์สังคม**. กรุงเทพฯ:
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2541. **ภาษาศาสตร์สังคม**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2541. **ภาษาในสังคมไทย: ความหลากหลาย การเปลี่ยนแปลง
 และการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อังกฤษ

- Anttila Raimo. 1989. **Historical and comparative linguistics**. Amsterdam:
 John Benjamins B.V.
- Bloomfield, Leonard. 1933. **Language**. New York: Holt, Rinehart & Winston Inc.
- Bynion Theodora. c1977. **Historical Linguistics**. London: Cambridge University
 press.
- Hall, Jr. Robert, A. 1964. **Introductory Linguistics**. Philadelphia: Clinton Co.
- Hock Hans Henrich. c1986. **Principles of historical linguistics**. Berlin: New
 York: Mouton de Gruyter.
- Hurford James R., Heasley Brendan, Smith Michael B. 2007. **Semantics: a
 coursebook**. Cambridge: Cambridge University Press.

- Campbell Lyle and Mixco Mauricio J. 2007. **A Glossary of Historical Linguistics**. Edinburgh: Edinburgh University press.
- Treepornitip, Nachon. 2003. **The Smantic Understanding of Swatow Loanwords in Thaiusage**. M.A. Thesis in Linguistics, Faculty of Graduate Studies, Mahidol University.
- Palmer, F.R. c1981. **Semantics**. Cambridge, England: Cambridge University Press.
- Saeed John I. 2003. **Semantics**. Malden, MA: Blackwell.